
STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM ZA
RAZDOBLJE OD 2020.-2027.
OPĆINA POSTIRA

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. ANALIZA STANJA	5
2.1. Zakonodavni okvir	5
2.2. Opći podaci o Općini	6
2.3. Kapaciteti sustava općine	8
2.3.1. Ljudski resursi	8
2.3.2. Proračun Općine	9
2.3.3. Imovina i vlasnički udjeli	13
2.3.4. Učinkovitost gradske uprave u provedbi dokumenata prostornog uređenja	13
2.3.5. Komunikacija s građanima	14
2.3.6. Suradnja s civilnim sektorom	14
2.4. Demografska obilježja	15
2.4.1. Stanovništvo	15
2.4.2. Stanovanje	20
2.5. Tržište rada	21
2.5.1. Nezaposlenost	25
2.6. Gospodarstvo	27
2.6.1. Opći pokazatelji	27
2.6.2. Poslovno okruženje	30
2.7. Prostorno planiranje i infrastruktura	39
2.7.1. Prostorno planiranje	39
2.7.2. Prometna infrastruktura	42
2.7.3. Vodoopskrba i odvodnja	45
2.7.4. Zaštita okoliša	49
2.7.5. Energetski sustavi	51
2.7.6. ICT	54
2.7.7. Društvena infrastruktura	56
3. SWOT ANALIZA	65

3.1. Kapaciteti sustava Općine	65
3.2. Resursi i infrastruktura	66
3.3. Društvene djelatnosti	67
3.4. Gospodarstvo	68
4. STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM	71
4.1. Vizija i misija	71
4.2. Strateški ciljevi razvoja	72
4.2.1. Prioriteti i mjere	73
4.4. Akcijski plan i popis projekata	82
5. POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFIKONA	91

1. UVOD

Strateški razvojni program Općine Postira je temeljni dokument razvoja općine, formiran u svrhu planiranja, provedbe, kontrole i ocjenjivanja ukupnog razvoja u razdoblju od 2020. – 2027. godine.

Služi kao vodič i okvir lokalnoj samoupravi u procesu razvoja.

Potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati, dok je za donatore osnovni dokument na temelju kojega odlučuju o raspodjeli bespovratnih sredstava.

Strateškim razvojnim programom se želi postići sveobuhvatni održivi razvoj zajednice, optimalno korištenje resursa, postizanje zadanih ciljeva razvoja te u konačnici bolji život stanovnika zajednice.

Strateški razvojni program Općine Postira se sastoji od tri glavna dijela:

- Analiza stanja,
- SWOT analiza i
- Strateški razvojni program – definiranja ciljeva, prioriteta, mjera i projekata.

Analiza stanja je početna faza izrade dokumenta koji uključuje detaljnu analizu i presjek stanja po najvažnijim segmentima općine.

Segmenti koji će se analizirati unutar ovog dijela su: opći podatci o Općini, demografija, gospodarstvo, prostorno planiranje i infrastruktura, uključujući i zaštitu okoliša te društvena infrastruktura (odgoj i obrazovanje, kultura, zdravstvo, sport i rekreacija).

Cilj ovog dijela je detaljna analiza sadašnjeg stanja općine u namjeri da te informacije posluže kao oslonac za donošenje budućih odluka.

Analiza stanja predstavlja polaznu točku za sljedeći korak u izradi Strateškog razvojnog programa a to je SWOT analiza.

Izradom SWOT analize identificirane su: vlastite snage Općine koje treba dalje jačati i razvijati, vlastite slabosti Općine koje treba umanjivati, vanjske prilike koje je potrebno koristiti i vanjske prijetnje koje je potrebno izbjegavati ili čije djelovanje je potrebno neutralizirati.

Ključni dio Strateškog razvojnog programa Općine Postira je definiranje ciljeva, prioriteta i mjera koji postavljaju temelje za budućí razvoj, iz kojih proizlaze projekti koji će biti glavni alat za dostizanje navedenog.

2. ANALIZA STANJA

2.1. Zakonodavni okvir

Politika regionalnog razvoja ima za cilj pridonijeti društveno-gospodarskom razvoju Republike Hrvatske, u skladu s načelima održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima zemlje omogućavati jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala. U službi cilja regionalnog razvoja stoji Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske koji definira obavezu izrade županijskih strateških planova, dok se izrada lokalnih strateških planova ne smatra obaveznom.

Strategija razvoja Općine je planski dokument politike lokalnog razvoja kojim se određuju strateški ciljevi i prioritete održivog društveno gospodarskog razvoja općine. Strateški ciljevi i prioritete usklađeni su sa sljedećim zakonskim aktima, razvojnim dokumentima:

- ✓ Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske
- ✓ Zakon o proračunu
- ✓ Zakon o otocima
- ✓ Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske iz 2017. godine
- ✓ Razvojna strategija Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje do 2020.
- ✓ Prostorni plan uređenja Općine Postira, sa izmjenama i dopunama iz 2016 . i 2018. godine

Strategija razvoja Općine bit će usklađena s **novim višegodišnjim okvirom regionalnog razvoja i kohezije Europske unije za razdoblje 2021. – 2027.**, koji svoj fokus usmjerava na 5 glavnih ciljeva: pametniju Europu, zeleniju Europu bez ugljika, povezaniju Europu, socijalniju Europu te Europu bližu građanima.

Pri izradi baze projekata korišteni su predloženi prioritete i mjere usklađeni s navedenih 5 osnovnih ciljeva.

Strategija razvoja Općine je usklađena i sa **Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine** i to u području detektiranih **tematskih područja** (zdravlje i kvaliteta života, energija i održivi okoliš, promet i mobilnost, sigurnost, hrana i bioekonomija, digitalno društvo te turizam i kreativno društvo) i **horizontalnih politika** (makroekonomska politika, pravosuđe i dobro upravljanje, teritorijalni razvoj, demografija i socijalne politike, obrazovanje, znanost i razvoj ljudskih potencijala, konkurentnost i industrijski razvoj te razvoj poduzetništva i obrta).

U trenutku izrade ovog strateškog dokumenta finalna verzija Strategije Hrvatska 2030 još uvijek nije donesena te će ovaj dokument po potrebi biti ažuriran s konačnom verzijom po njezinom usvajanju.

2.2. Opći podaci o Općini

Lokacija: Splitsko-dalmatinska županija, otok Brač

Površina: 47,47 km²

Broj stanovnika: 1.559 (prema Popisu stanovništva 2011.)

Slika 1 Fotografija Općine Postira

Izvor: <http://postira.hr/hr/> (11.03.2020.)

Usklađenjem s administrativnim i teritorijalnim granicama jedinica lokalnih samouprava iz Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije, ukupna površina Općine Postira iznosi cca 47,47 km².

Slika 2 Kartografski prikaz Općine Postira

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (15.01.2019.)

Općina obuhvaća sljedeća naselja:

- Postira
- Dol

Dol je malo i skladno naselje tri kilometra južno od Postira, sa šarmom starih bračkih naselja, krovova pokrivenih kamenim pločama. Mjesto ima oko 100 stanovnika.

U Dolu se njeguje tradicija crkvenog pučkog pjevanja koja je starija od 400 godina. Vrlo je lijepa i također drevna procesija Velikog Petka, koja je duga 5,5 km i na svom putu za križem obilazi crkvice uokolo Dola: Sv. Petar, Sv. Vid i Sv. Mihovil.

Slika 3 Naselje Dol

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (15.01.2019.)

Slika 4 Satelitski prikaz Općine Postira

Izvor: [http:// www.google.hr/maps/](http://www.google.hr/maps/) (13.05.2019.)

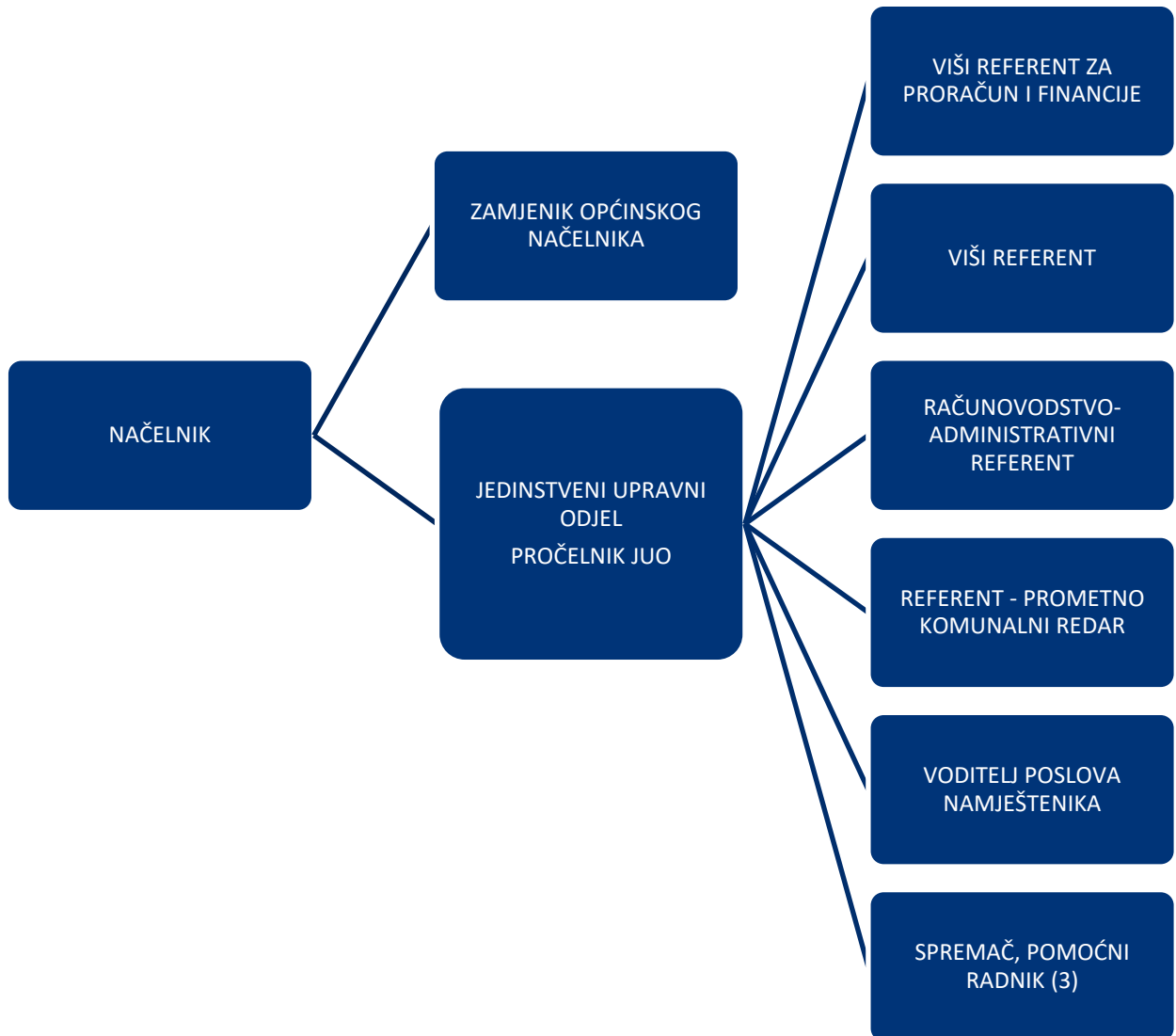
2.3. Kapaciteti sustava općine

2.3.1. Ljudski resursi

Općinsko vijeće

Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga jedinice lokalne samouprave te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave. Općinsko vijeće Općine Postira broji 11 članova. Način rada predstavničkog tijela uređuje se poslovnikom predstavničkog tijela, u skladu sa zakonom i statutom. Predstavničko tijelo odlučuje većinom glasova, ako je na sjednici nazočna većina članova. Statut, proračun i godišnji obračun donose se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Unutarnje ustrojstvo

2.3.2. Proračun Općine

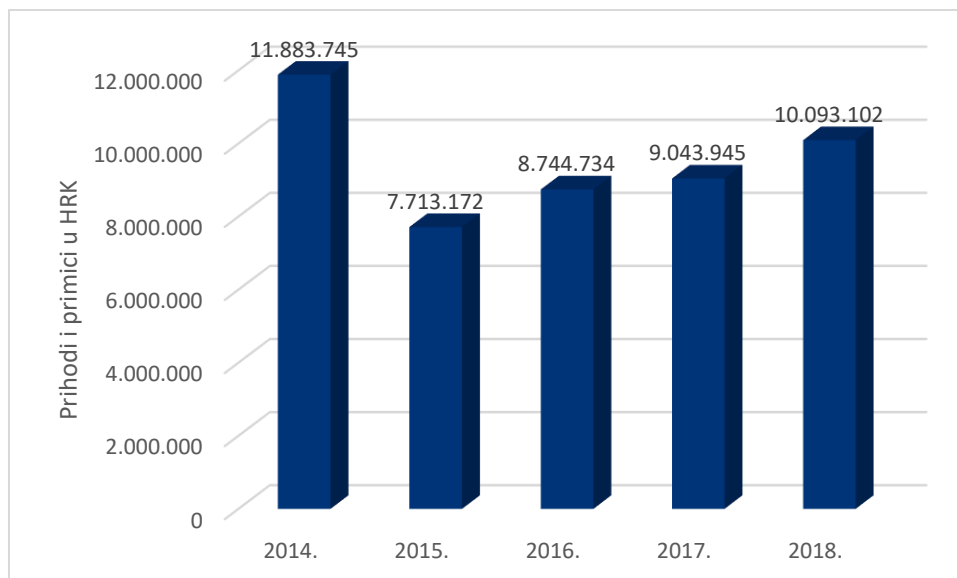
Proračun jedinice lokalne samouprave je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdatci jedinice samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo. Svrha proračuna je da odredi jasan, logičan plan za alokaciju resursa JLS-a programima pružanja osnovnih javnih usluga. Važnost proračuna ogleda se u tome što ima ulogu strateškog dokumenta, financijskog plana, pravnog akta te pouzdanog vodiča za upravljanje JLS-om.

Tablica 1 Ostvareni prihodi i primitci Općine Postira za razdoblje 2014.-2018.

Kto	Opis	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
6	Prihodi poslovanja	8.188.019	7.691.122	8.741.834	9.006.945	8.617.995
61	Prihodi od poreza	3.284.161	3.466.021	3.683.388	3.362.420	4.162.912
62	Doprinosi (AOP 040+043+045)	0	0	0	0	0
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države	1.558.779	1.159.108	2.159.422	2.581.985	2.427.992
64	Prihodi od imovine	492.991	501.198	528.944	486.928	466.576
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	2.852.088	2.513.881	2.078.335	2.515.395	1.558.015
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	0	0	290.595	58.417	0
67	Prihodi iz proračuna	0	0	0	0	0
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0	50.914	1.150	1.800	2.500
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	3.695.726	22.050	2.900	37.000	1.475.107
71	Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	0	0	0	34.000	1.473.902
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	3.695.726	22.050	2.900	3.000	1.205
73	Prihodi od prodaje plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	0	0	0	0	0
74	Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	0	0	0	0	0
	UKUPNI PRIHODI	11.883.745	7.713.172	8.744.734	9.043.945	10.093.102
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja	0	0	0	0	0
	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	11.883.745	7.713.172	8.744.734	9.043.945	10.093.102

Izvor: <http://www.mfin.hr/> (06.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Grafikon 1 Ukupni prihodi i primitci Općine Postira 2014.-2018.

Izvor: <http://www.mfin.hr/> (08.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Iz gornje tablice i grafičkog prikaza sa prihodima i primicima proračuna Općine Postira vidljivo je da:

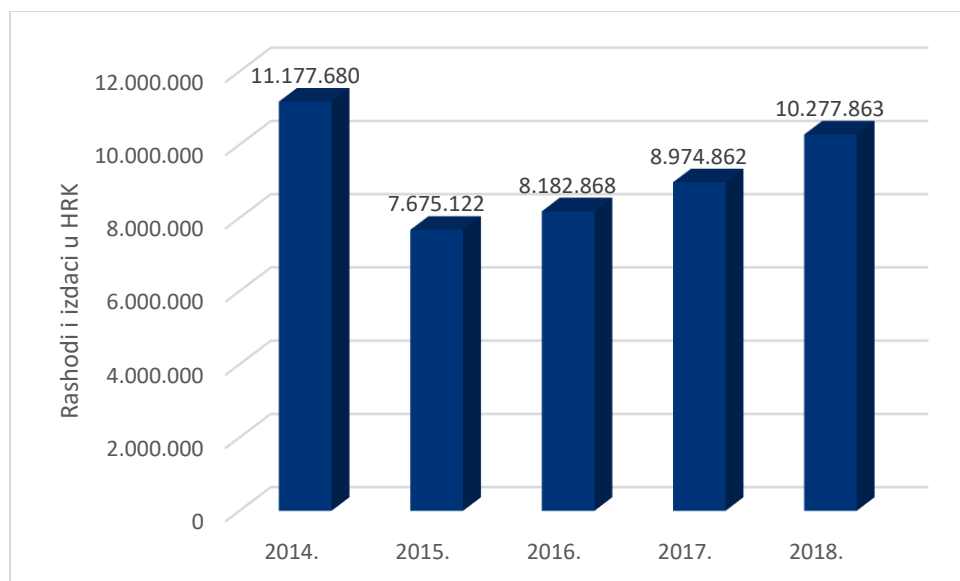
- Prosječni ukupni prihodi i primitci Općine Postira u promatranom razdoblju iznose 9.495.740 HRK. U 2018. godini zabilježen je drastičan porast od 23,11% u odnosu na 2015. godinu, no gledajući 2014. godinu proračunski prihodi i primici su se u 2015. godini smanjili za 35,09%. Uočava se trend uzastopnog rasta ukupnih prihoda i rashoda.
- Prihodi poslovanja pokazuju tendenciju stabilizacije tijekom promatranog razdoblja od 2014.-2018. godine. Udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima i primicima prosječno je 88,98%.
- Prihodi od poreza s prosječnim udjelom od 42,51% u poslovnim prihodima pokazuju određenu konzistentnost tijekom promatranog razdoblja te prosječno na godišnjoj razini iznose 3.591780 HRK.
- Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u prosjeku sudjeluju u prihodima poslovanja s 27,26%.
- Prihodi od imovine u prosjeku sudjeluju u prihodima poslovanja s 5,86%.
- Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija prosječno su iznosili 69.802 HRK i ostvareni su samo kroz 2016. i 2017. godinu, tj. činili su u prosjeku 0,83% poslovnih prihoda.
- Kazne, upravne mjere i ostali prihodi prosječno su u promatranom razdoblju iznosili 11.273 HRK, tj. činili su 0,13% poslovnih prihoda.
- Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2018. godini su za promatrano razdoblje u prosjeku iznosili 1.046.557 HRK i činili su 11,02 ukupnih prihoda i primitaka.

Tablica 2 Ostvareni rashodi i izdaci Proračuna Općine Postira za razdoblje od 2014.-2018.

Kto	Opis	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
3	RASHODI POSLOVANJA	8.096.549	5.011.357	5.712.318	6.167.833	6.606.457
31	Rashodi za zaposlene	1.288.261	844.678	910.861	930.994	1.079.529
32	Materijalni rashodi	1.989.852	2.059.033	2.729.397	2.775.102	2.888.747
34	Financijski rashodi	94.618	74.902	57.580	38.755	63.305
35	Subvencije	18.000	37.111	22.781	23.737	22.154
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	0	767.076	860.975	986.704	1.309.313
37	Naknade građanima i kućanstvima	207.369	221.808	240.610	157.200	243.490
38	Ostali rashodi	4.498.449	1.006.749	890.114	1.255.341	999.919
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.673.885	2.257.346	2.068.829	2.509.936	3.671.406
41	Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	269.320	0	40.000	0	467.503
42	Rashodi za nabavu proizv. dugotrajne imovine	857.694	1.892.220	1.928.792	2.317.529	3.203.903
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	0	0	0	0	0
44	Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine	0	0	0	0	0
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.546.871	365.126	100.037	192.407	0
	UKUPNI RASHODI	10.770.434	7.268.703	7.781.147	8.677.769	10.277.863
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	407.246	406.419	401.721	297.093	0
	UKUPNI RASHODI I IZDACI	11.177.680	7.675.122	8.182.868	8.974.862	10.277.863

Izvor: <http://www.mfin.hr/> (08.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Grafikon 2 Ukupni rashodi i izdaci Općine Postira od 2014.-2018.

Izvor: <http://www.mfin.hr/> (08.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Iz prikazane tablice i grafikona sa rashodima i izdancima proračuna Općine Postira vidljivo je da:

- Prosječni ukupni rashodi i izdaci Općine Postira u promatranom razdoblju iznose 9.257.679 HRK.
- Primjetno smanjenje ukupnih rashoda i izdataka dogodilo se 2015. godine, za 31,34% u odnosu na prethodnu 2014. godinu. Razlog tome je nepostojanje rashoda za nabavu neproizvedene imovine.
- Prosječni rashodi poslovanja tijekom promatranog razdoblja su 6.318.903 HRK te čine u prosjeku 68,26% ukupnih rashoda i izdataka.
- Rashodi za zaposlene prosječno iznose 16% ukupnih poslovnih rashoda.
- Financijski rashodi prosječno čine 1,04% ukupnih poslovnih rashoda.
- Subvencije čine prosječno 0,39% ukupnih poslovnih rashoda.
- Pomoći dane u inozemstvo prosječno čine 12,42% ukupnih poslovnih rashoda.
- Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade prosječno čine 3,39% ukupnih poslovnih rashoda, dok ostali rashodi čine 27,38% ukupnih poslovnih rashoda.
- Rashodi za nabavu nefinancijske imovine prosječno su u promatranom razdoblju iznosili 2.636.280 HRK tj. činili su u prosjeku 28,48% ukupnih rashoda i izdataka.

2.3.3. Imovina i vlasnički udjeli

Općina Postira ima 100 % udjela u vlasništvu Dječjeg vrtića „Grdelin“, knjižnice Ivan Matija Škarić i Turističke zajednice Postira.

2.3.4. Učinkovitost gradske uprave u provedbi dokumenata prostornog uređenja

U razdoblju od 2006. – 2018. izrađeni su sljedeći prostorno planski dokumenti:

- Prostorni plan uređenja Općine Postira
- Urbanistički plan uređenja Mala Lozna
- Urbanistički plan uređenja Dol
- Urbanistički plan uređenja Postira-centar
- Urbanistički plan uređenja Postira - zapad: Prvja-Punta-Vrilo
- Urbanistički plan uređenja Postira – istok: Crna i bila ploča – Mala Lozna
- Urbanistički plan uređenja TZ „Lovrečina“

- Urbanistički plan uređenja gospodarsko poslovne namjene Ratac

Jedan od ostalih bitni planskih i razvojnih dokumenata je:

- Plan gospodarenja otpadom Općine Postira za razdoblje 2017.-2022. godine

2.3.5. Komunikacija s građanima

Komunikacija Općine s građanima odvija se putem službene web stranice <http://www.opcina-postira.hr/>, na kojem se na dnevnoj bazi ažuriraju vijesti vezane za stanovnike Općine, objavljuju pozivi i objave sjednica općinskog vijeća, dokumenti Općine: financijska izvješća, proračun, važeći akti, javna nabava te važniji događaji. Navedenim dokumentima je moguće pristupiti bez upućivanja posebnog zahtjeva, a pristup svim ostalim informacijama i dokumentima ostvaruje se podnošenjem usmenog ili pisanog zahtjeva.

Općina Postira, njen načelnik te njeni djelatnici su uvijek spremni na otvorenu suradnju sa svojim sumještanima.

Cilj ovakve komunikacije je u prvom redu osigurati transparentnost i pristup informacijama. Komunikacija na ovoj razini omogućava pravovremenu informiranost te pruža mogućnost participacije stanovništva u gospodarskom razvoju Općine.

2.3.6. Suradnja s civilnim sektorom

Prema Registru udruga Republike Hrvatske na području Općine Postira djeluje 25 udruga i to u:

1) Postirama:

- Boćarski klub „Postira“
- Udruga Lanterna Magica
- Nogometni klub „Postira-Sardi“
- Udruga za inkluziju Brač
- Udruga korisnika bežičnih sustava i informatičkih tehnologija BRAČ WiFi
- Udruga mladih općine Postira „Berekin“
- Udruga „Bračka salsa i Tango scena – Montuno“
- Jedriličarski klub „Postira“
- Planinarsko društvo „Profunda“
- Moto klub Brač 2005
- Iznajmljivači sa srcem

2) Dolu:

- Udruga za zaštitu starina, kulture i starih običaja te ekologiju „Hrapoćuša“

Prema evidenciji zadruga i zadružnih saveza Hrvatskog centra za zadružno poduzetništvo u Općini Postira registrirana je samo jedna zadruga i to POSTIRA, poljoprivredna zadruga.

Općina Postira je 2018. godine osigurala 498.554 HRK za rekreaciju, kulturu i religiju, što je u odnosu na 2017. godinu smanjenje od 23,98%.

2.4. Demografska obilježja

2.4.1. Stanovništvo

Gledajući broj stanovnika, Splitsko-dalmatinska županija, sa 454.798 stanovnika (prema zadnjem popisu 2011.) odnosno s 9,42% ukupnog stanovništva RH se nalazi na 2. mjestu od dvadeset županija i Grada Zagreba, odmah iza grada Zagreba. Sa gustoćom naseljenosti od 100,18 stanovnika po km² (24,47 stanovnika po km² više nego na razini RH), SDŽ se nalazi na 6. mjestu najgušće naseljene županije u RH.

Gledajući Općinu Postira, u okvirima Splitsko-dalmatinske županije ona čini:

- ✓ 1,05% površine Splitsko- dalmatinske županije,
- ✓ 0,34% stanovništva Splitsko-dalmatinske županije.

Tablica 3 Naseljenost u Splitsko-dalmatinskoj županiji i općini Postira

	Površina km ²	Broj stanovnika	Broj stanovnika na km ²
Općina Postira	47,47	1.559	32,84
Splitsko - dalmatinska županija	4.540	454.798	100,18

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Prema popisu stanovništva 2011. godine Državnog zavoda za statistiku Općina Postira objedinjuje 2 naselja s ukupno 1.559 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti na području Općine je 33,17 stanovnik po km².

Najveći broj stanovnika nalazi se na području naselja Postira (91,66%), dok preostali žive na području naselja Dol (8,34%). Struktura stanovništva pokaziva skoro pa podjednaki udio muškog (50,74%) i ženskog stanovništva (49,26%).

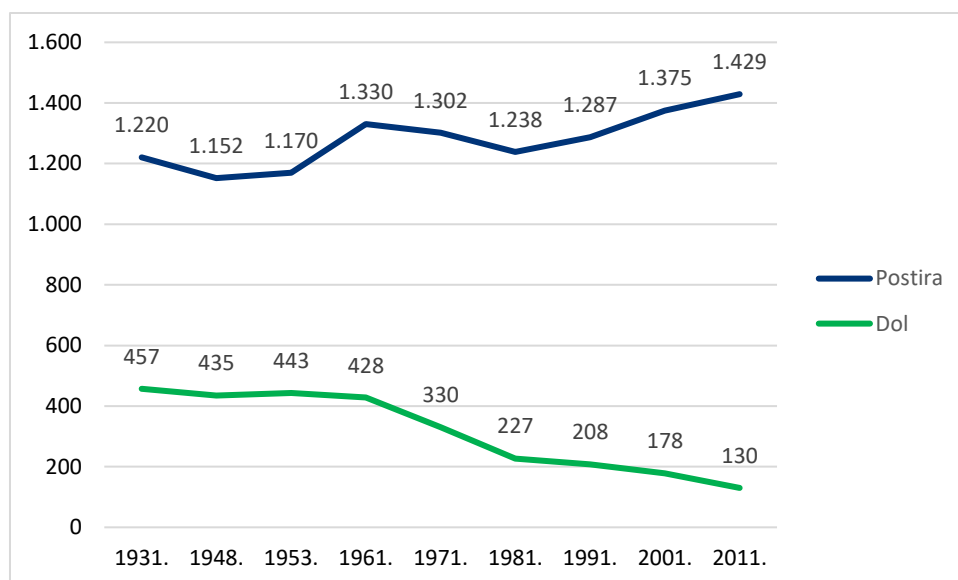
Tablica 4 Broj stanovnika prema naseljima, popis 2011.

Naselja u Općini Postira	Broj stanovnika	Muški	Ženski
Postira	1.429	728	701
Dol	130	63	67
UKUPNO	1.559	791	768

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Tijekom razdoblja od 80 godina, od 1931.-2011., broj stanovnika Općine smanjio se za 54,63%. Navedeno ukazuje da je osim emigracije nastupio i denatalitet koji potencira depopulaciju i onemogućava revitalizaciju domaćeg stanovništva.

Grafikon 3 Prikaz kretanja broja stanovnika u naseljima Općine Postira u periodu 1931.-2011. godine

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Kao mogući razlozi migracija iz Općine mogu se navesti:

- prerazmjestaj stanovništva unutar općina migracijom iz ruralnih naselja u urbana središta u kojima su se koncentrirale propulzivne privredne aktivnosti,
- otežani uvjeti zapošljavanja (problemi stanovanja, zdravlja, odgoja i obrazovanja, prometa itd.,
- ratno i poratno stanje.

U sljedećoj tablici prikazana je dobno-spolna struktura stanovnika općine Postira i Splitsko-dalmatinske županije. Na području općine Postira kao i na području Splitsko - dalmatinske županije udio žena u ukupnom broju stanovnika se kreće oko 50%.

Ukupno gledajući dobno-spolnu strukturu stanovništva na razini općine, kao i na razini županije, u Općini je 0,26% osoba koje imaju 90 i više godina, a na razini županije čine svega 23,93% ukupnog stanovništva županije.

Najbrojnije stanovništvo Općine se nalazi u dobnoj skupini od 15 do 29 i 45 do 59, a na razini županije od 45-59 godina.

Tablica 5 Spolno dobna struktura općine Postira i Splitsko-dalmatinske županije, popis 2011.

Ukupno			Starost							
			0-4	5-14	15-29	30-44	45-59	60-69	70-89	90 i više
Općina Postira	Sv.	1.559	79	145	309	240	331	171	279	4
	M.	791	41	78	161	126	164	99	121	0
	Ž.	768	38	67	148	114	167	72	158	4
Splitsko-dalmatinska županija	Sv.	454.798	24.038	50.394	87.195	91.170	97.164	47.851	55.427	1.559
	M.	221.295	12.282	25.666	44.307	46.067	48.127	22.074	22.399	373
	Ž.	233.503	11.756	24.728	42.888	45.103	49.037	25.777	33.028	1.186

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Gledajući demografske podatke Općine Postira, kao i cjelokupne Splitsko-dalmatinske županije za 2011. i 2017. godinu, prirodno kretanje stanovništva pokazuje izrazitu depopulaciju.

Tablica 6 Demografski podaci na području Općine Postira i SDŽ u 2011. i 2017.

	2011.			2017.		
	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast
Općina Postira	15	20	-5	12	23	-11
Splitsko-dalmatinska županija	4.726	4.651	75	4.159	4.931	-787

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Pretpostavlja se da su glavni razlozi ovakve demografske slike nezaposlenost, recesija i sveopća društvena kriza.

Donja tablica prikazuje podatke o migracijskim obilježjima i spolu stanovnika Općine Postira. Vidljivo je da 57,22% stanovništva živi na području Općine od rođenja, dok se ostalih 42,78% naknadno tijekom života doselilo u Općinu. Od ukupnog broja doseljenih na području Općine 31,75% se doselilo s područja Republike Hrvatske, dok se 11,03% doselilo iz inozemstva.

Tablica 7 Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu, popis 2011.

Spol	UK broj stan.	Od rođenja stanuju u istom naselju	Dospeljeni u naselje stanovanja										
			S područja Republike Hrvatske				Iz inozemstva						
			Ukupno	Iz drugog naselja istog grada ili općine ¹⁾	Iz drugog grada ili općine iste županije	Iz druge županije	Ukupno	Bosna i Hercegovina	Njemačka	Srbija	Slovenija	Kosovo	Ostali
Sv.	1.559	892	495	74	319	102	172	38	47	19	1	5	62
M.	791	509	190	37	115	38	92	13	25	11	1	3	39
Ž.	768	383	305	37	204	64	80	25	22	8	0	2	23

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Među onima koji su se doselili iz inozemstva, najbrojniji su doseljenici iz Njemačke koji čine 27,33% doseljenika iz inozemstva.

Narodnost stanovništva općine Postira je homogena i 98,46% stanovništva je hrvatske narodnosti. 0,58% su Albanci, dok Česi, Nijemci, Poljaci i Srbi čine 0,13%.

Tablica 8 Stanovništvo prema narodnosti, popis 2011.

Narodnost	Broj	%
Hrvati	1.535	98,46
Albanci	9	0,58
Bošnjaci	1	0,06
Česi	2	0,13
Austrijanci	1	0,06
Nijemci	2	0,13
Poljaci	2	0,13
Slovinci	1	0,06
Srbi	2	0,13
Ostali	3	0,19
Nepoznato	1	0,06

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

U tablici koja slijedi može se vidjeti da većina stanovništva, njih 94,93% pripada katoličkoj vjeroispovijesti. Nakon katoličke vjeroispovijesti, najbrojniji su oni koji nisu vjernici i ateisti (2,18%), dok onih koji se ne izjašnjavaju ima 1,67%. Od drugih prisutnih religija u Općini, nakon katoličke vjeroispovijesti najbrojniji su stanovnici pravoslavne vjeroispovijesti, njih 0,19%.

Tablica 9 Vjerska struktura stanovnika općine Postira, popis 2011.

Vjerska struktura	Broj	%
Katolici	1.480	94,93
Pravoslavci	3	0,19
Protestanti	2	0,13
Ostali kršćani	1	0,06
Muslimani	2	0,13
Istočne religije	1	0,06
Ostale religije, pokreti i svjetonazori	0	0
Agnostici i skeptici	9	0,58
Nisu vjernici i ateisti	34	2,18
Ne izjašnjavaju se	26	1,67
Nepoznato	1	0,06

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Kada se govori o stupnju obrazovanja stanovnika Općine Postira, 24,57% stanovnika ima najviše završenu osnovnu školu, 50,49% najviše završenu srednju školu, dok onih bez škole ima 0,52%.

Tablica 10 Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenoj školi i spolu, popis 2011.

Spol	UKUPNO	Bez škole	1-3 razred osnovne škole	4-7 razred osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje				Nepoznato
							Svega	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktorat znanosti	
Sv.	1.335	7	17	135	328	674	173	91	81	1	1
M.	672	2	7	56	145	376	86	35	50	1	-
Ž.	663	5	10	79	183	298	87	56	31	-	1

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Ako usporedimo obrazovnu strukturu općine sa obrazovnom strukturom Splitsko-dalmatinske županije, postotak stanovnika koji su najviše završili osnovnu školu je znatno manji (16,90%) na razini županije, onih koji su najviše završili srednju školu ima nešto više (56,11%), dok je postotak onih koji nemaju završenu školu neznatno veći (1,97%). Postotak onih koji imaju visoko obrazovanje na razini županije je 18%, a na razini općine 12,96%.

2.4.2. Stanovanje

Tablica 11 Broj kućanstava i broj članova kućanstava, popis 2011.

Opis	Ukupno	Broj članova kućanstva										Prosječan broj osoba u kućanstvu
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Broj kućanstava	556	141	157	83	89	44	30	8	3	1	-	2,79
Broj osoba	1.549	141	314	249	356	220	180	56	24	9	-	-

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, općina Postira broji 556 kućanstava. Najbrojnija su ona sa 2 člana (28,24%), a slijede ih kućanstva sa 1 članom (25,36%).

Prosječno svako kućanstvo u općini ima 2,79 člana.

Tablica 12 Privatna kućanstva prema broju članova i osnovi korištenja stambene jedinice, Popis 2011.

Osnova korištenja stambene jedinice	Članovi kućanstava
Privatno vlasništvo ili suvlasništvo	535
Najmoprimac sa slobodno ugovorenom najamninom	5
Srodstvo s vlasnikom ili najmoprimcem stana	6
Najmoprimac sa zaštićenom najamninom	5
Najam dijela stana (podstanar)	3
Ostale osnove korištenja	2
Beskućnik	-
Ukupno	556

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine najviše kućanstava je u privatnom vlasništvu ili suvlasništvu, njih čak 96,22%, dok nije zabilježen niti jedan beskućnik.

2.5. Tržište rada

Tablica 13 Radno sposobno stanovništvo Općine Postira i Splitsko-dalmatinske županije, Popis 2011.

	Spol	Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)
Općina Postira	Sv.	989
	M.	518
	Ž.	471
Splitsko-dalmatinska županija	Sv.	304.915
	M.	152.220
	Ž.	152.695

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Na području Općine Postira 63,44% stanovništva spada u dobnu skupinu radno sposobnog stanovništva. Od toga je 58,75% radno sposobnih muškaraca te 47,62% radno sposobnih žena. Postotak radno sposobnog stanovništva na razini županije je 67,04%, dok je postotak radno sposobnih muškaraca 49,92% te žena 50,08%.

Tablica 14 Struktura zaposlenih općine Postira, Popis 2011.

Spol	UKUPNO	Zaposlenici	Samozaposleni			Pomažući članovi obitelji	Ostale zaposlene osobe	Nepoznato
			Svega	Poslodavci	Osobe koje rade za vlastiti račun			
Sv.	608	436	168	31	137	2	2	-
M.	356	224	129	25	104	1	2	-
Ž.	252	212	39	6	33	1	-	-

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Od ukupnog broja radno sposobnog stanovništva Općine, njih 61,45% je radno aktivno. Među radno aktivnim stanovništvom prednjače muškarci, koji čine 58,55% ove skupine.

Kako se može vidjeti iz gornje tablice, većina radno aktivnog stanovništva ima poslodavca, njih 71,71%, dok je 27,63% stanovništva samozaposleno. Od ostatka radno aktivnog stanovništva, 0,33% su pomažući članovi obitelji. Pojam koji je direktno vezan za kretanje na tržištu rada je turistička sezona.

Turistička sezona je razdoblje najintenzivnijeg turističkog prometa na nekom području ili turističkoj destinaciji. Turistička sezona na području SDŽ traje tri mjeseca (lipanj, srpanj i kolovoz) i kroz to vrijeme se ostvari većina turističkog prometa. Povećanje turističkog prometa dovodi do potrebe za dodatnom radnom snagom, što rezultira povećanjem aktivnosti na tržištu rada. Stoga se tijekom sezone zapošljava mnogo radne snage među kojima se nalazi velik broj žena, neobrazovanih kadrova te onih koji su dugotrajno nezaposleni. Iako je pozitivno da postoji potreba za dodatnom radnom snagom, dolazi do problema koji nastaje naglim povećanjem potrebe za radnom snagom u kratkom periodu u kojem nije moguće uvijek naći potreban broj kvalificiranih radnika za određeni posao. Tako se javlja potreba i za kadrovima iz drugih dijelova Hrvatske.

Uzimajući u obzir turističku sezonalnost tj. njenu implikaciju na kretanja na tržištu rada, možemo zaključiti da sezonski radnici prividno povećavaju stopu zaposlenosti.

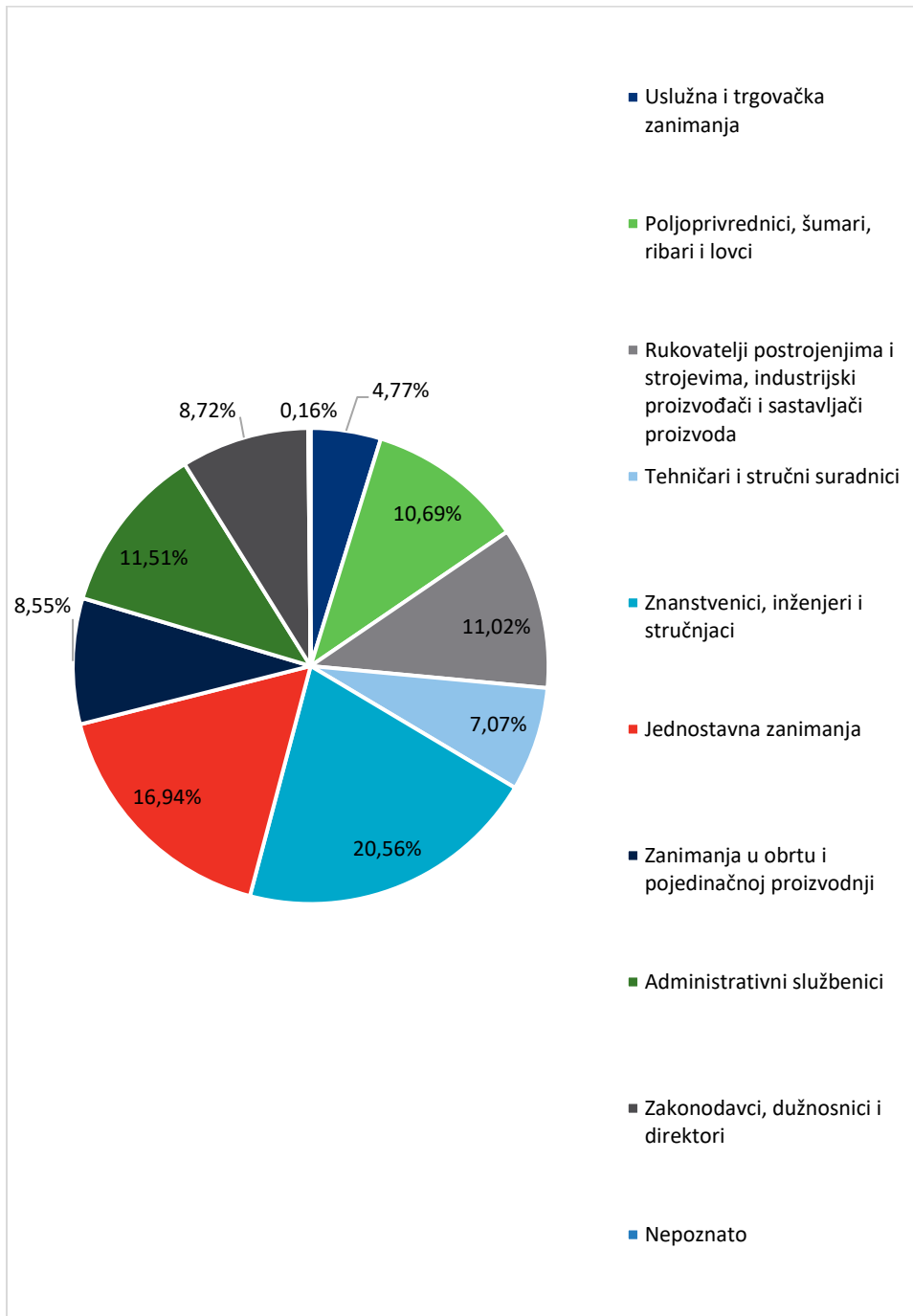
Tablica 15 Stanovništvo staro 15 i više godina prema aktivnosti, starosti i spolu, Popis 2011.

Starost	Spol	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni			Ekonomski neaktivni				
				Ukupno	Nezaposleni - traže prvo zaposlenje	Nezaposleni - traže ponovno zaposlenje	Svega	Umirovljenici	Osobe koje se bave obvezama u kućanstvu	Učenici ili studenti	Ostale neaktivne osobe
15-29	M.	161	66	27	8	19	68	-	1	61	6
	Ž.	148	47	11	4	7	90	-	9	75	6
	Sv.	309	113	38	12	26	158	-	10	136	12
30-49	M.	173	129	20	-	20	24	7	-	-	17
	Ž.	177	129	11	1	10	37	4	30	-	3
	Sv.	350	258	31	1	30	61	11	30	-	20
50-64	M.	184	124	6	1	5	54	40	-	-	14
	Ž.	146	66	-	-	0	80	42	24	-	4
	Sv.	330	190	6	1	5	134	82	24	-	18
65-74	M.	74	21	-	-	-	53	52	-	-	1
	Ž.	90	8	-	-	-	82	63	18	-	1
	Sv.	164	29	-	-	-	135	115	18	-	2
75 i više	M.	18	16	-	-	-	64	62	-	-	2
	Ž.	16	2	-	-	-	100	86	8	-	6
	Sv.	182	18	-	-	-	164	148	8	-	8

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

U prethodnoj tablici je prikazano stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutnoj aktivnosti, starosti i spolu iz koje je vidljivo da su osobe u rasponu 30-49 godina činile 26,22% ukupno zaposlenih u Općini, što ih čini najzaposlenijom skupinom u Općini. Ukupno neaktivnog stanovništva je bilo 652 osoba, dok je nezaposlenih bilo 75.

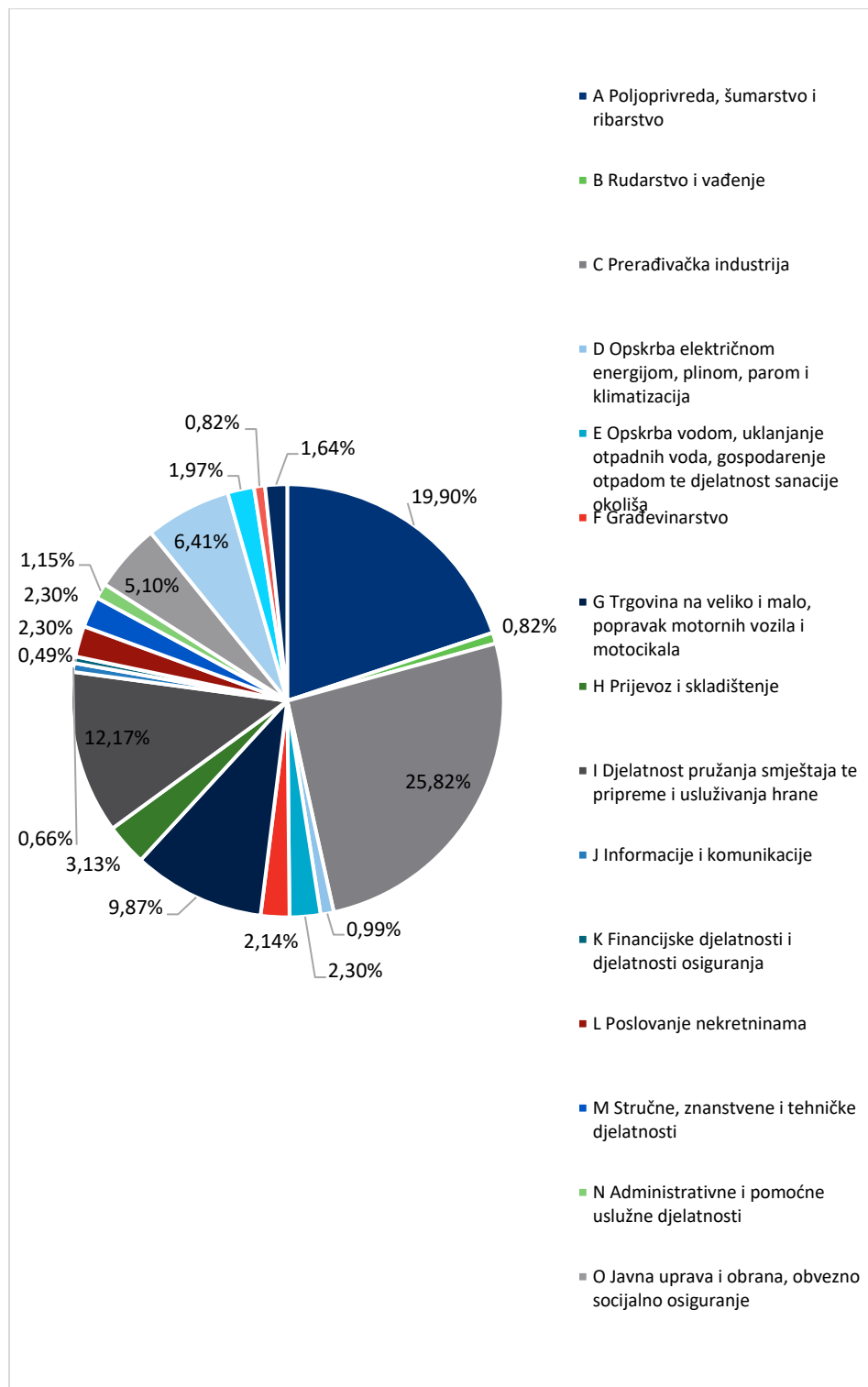
Grafikon 4 Zaposleni prema zanimanju općini Postira, Popis 2011.

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Vidljivo je na prethodnom grafikonu da je, gledajući prema zanimanju, najviše zaposlenih u Općini Postira zaposleno u znanosti, njih 20,56%. Slijede ih osobe zaposlene u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu, njih 16,94%. Najmanje zaposlenih je u uslužnim i trgovačkim zanimanjima (4,77%), dok je 0,16% nepoznato.

Grafikon 5 Zaposleni prema području zaposlenja u općini Postira, Popis 2011.

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (03.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Gledajući zaposlene prema području zaposlenosti, najviše zaposlenih je u području prerađivačke industrije, njih 157 ili 25,82%. Slijede ih zaposleni u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, njih 19,90%.

Najmanji broj zaposlenih prema području zaposlenosti je u financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja njih 0,49% ili 3 osobe. Po najmanjem broju slijedi područje informacije i komunikacije, gdje je zaposleno 0,66% osoba.

2.5.1. Nezaposlenost

Tablica 16 Nezaposlenost na razini općine Postira i na razini SDŽ za razdoblje 2014.-2018.

	Godina				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Općina Postira					
Ukupno	60	61	48	42	32
Muški	32	29	22	21	16
Ženski	28	32	26	21	16
Splitsko-dalmatinska županija					
Ukupno	44.220	40.044	35.383	30.458	25.559
Muški	19.564	17.327	15.166	12.630	10.810
Ženski	24.656	22.718	20.217	17.828	14.749

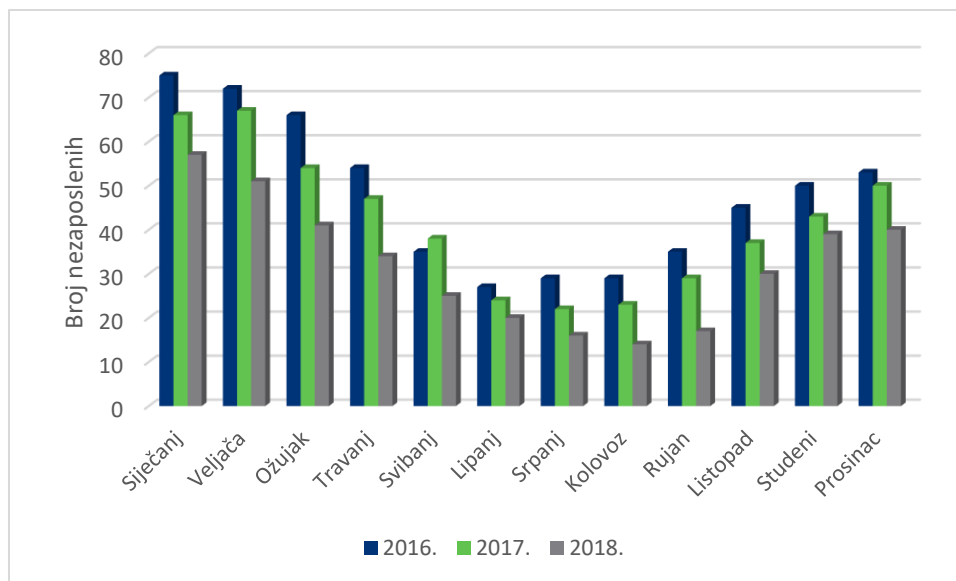
Izvor: <http://www.hzz.hr/> (08.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području općine Postira u 2018. godini bilo je 32 nezaposlenih osoba, od toga 50% muškaraca i 50% žena. U razdoblju od 2013. - 2018. godine broj nezaposlenih se smanjio za 46,66%.

Na razini županije u 2018. je bilo 25.559 nezaposlenih osoba, od toga 42,29% muškaraca i 57,71% žena. Broj nezaposlenih u promatranom razdoblju je varirao, no ne izvan očekivanih okvira.

Najveći broj nezaposlenih u Općini je zabilježen 2015., kada je bilo 61 nezaposlenih osoba.

Grafikon 6 Broj nezaposlenih u Općini Postira u razdoblju 2014. - 2018. po mjesecima

Izvor: <http://www.hzz.hr/> (08.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Iz prethodnog grafikona je vidljivo da se broj nezaposlenih smanjiva u ljetnim mjesecima i povećava u zimskim upravo zbog sezonskog karaktera turizma.

Trend opadanja broja nezaposlenih počinje u veljači i traje sve do rujna kada se opet povećava nezaposlenost. U 2018. godini nezaposlenost u kolovozu pada na 14 u odnosu na siječanj kada je 57 (pad nezaposlenosti od 75,44%).

Tablica 17 Nezaposlenost po rodovima zanimanja i trajanju nezaposlenosti u 2018. godini

Zanimanje	>1 gd	1-2 god	2-3 god	3-5 god	5-8 god	8 god i više	Ukupno
Vojna zanimanja	0	0	0	0	0	0	0
Zakonodavni dužnosnici	0	0	0	0	0	0	0
Znanstvenici/inženjeri	4	0	0	0	0	0	4
Tehničari	6	2	0	0	0	0	8
Administrativni službenici	3	0	0	0	0	0	3
Uslužna/trgovačka zanimanja	5	0	0	0	0	0	5
Poljoprivrednici, šumari, ribari	0	0	0	0	0	0	0
Obrt/pojedinačna zanimanja	3	0	0	0	0	0	3
Rukovatelji strojevima	1	0	0	0	0	0	1
Jednostavna zanimanja	5	0	1	1	1	1	9

Izvor: <http://www.hzz.hr/> (19.03.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Najviše nezaposlenih osoba ima kod jednostavni zanimanja, administrativnih službenika.

Od ostalih specifičnosti, na Zavodu za zapošljavanje su registrirana 3 branitelja te 1 osoba s invaliditetom.

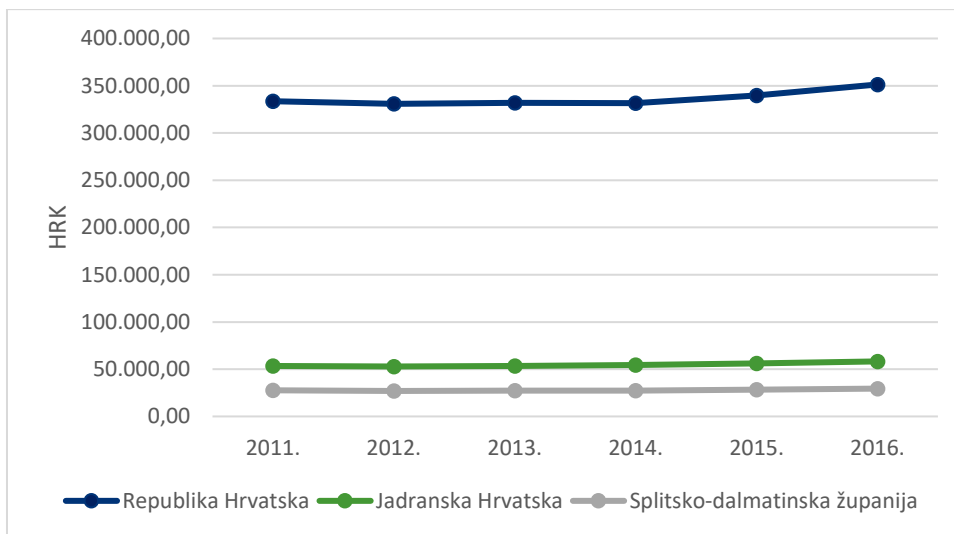
2.6. Gospodarstvo

2.6.1. Opći pokazatelji

Općina Postira pripada VII. skupini jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti 106,924. Indeks razvijenosti se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno – gospodarskih pokazatelja.

Prema dostupnim podacima za Republiku Hrvatsku i Splitsko-dalmatinsku županiju, iznosi BDP-a su prikazani na sljedećem grafikonu.

Grafikon 7 Iznosi bruto domaćeg proizvoda na razini RH, Jadranske Hrvatske i SDŽ

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (15.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

U Europskoj uniji ukupno je 276 NUTS II regija, odnosno statističkih regija. Dvije hrvatske regije - Kontinentalna i Jadranska Hrvatska - prema podacima o BDP-u po stanovniku prema paritetu kupovne moći za 2015. godinu rangirane su na 235. (Kontinentalna Hrvatska s indeksom 59) i 244. (Jadranska Hrvatska - indeks 55) mjestu, a ispod ove dvije hrvatske regije rangirane su regije iz manje razvijenih članica EU-a (prije svega Bugarske, Rumunjske i Mađarske). Stoga podaci iz prethodnog grafikona ukazuju na veliku razliku između iskazanog apsolutnog iznosa bruto domaćeg proizvoda na razini Republike Hrvatske, jer u tom broju samo Grad Zagreb sudjeluje sa 33,4%. Čitava regija Jadranska Hrvatska, time, sudjeluje sa 31,9%. Velika razlika među regijama i županijama u ekonomskoj snazi postoji i zbog nerazmjernog gubitka stanovnika, što dovodi do sve izraženije ekonomske stratifikacije.

Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i regionalne samouprave donesena je na temelju:

- Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske

Zakonom o regionalnom razvoju propisano je da se ocjenjivanje i razvrstavanje općina, gradova i županija provodi na bazi indeksa razvijenosti koji je kompozitni pokazatelj, a koji se računa kao ponderirani prosjek više osnovnih društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti JLPRS.

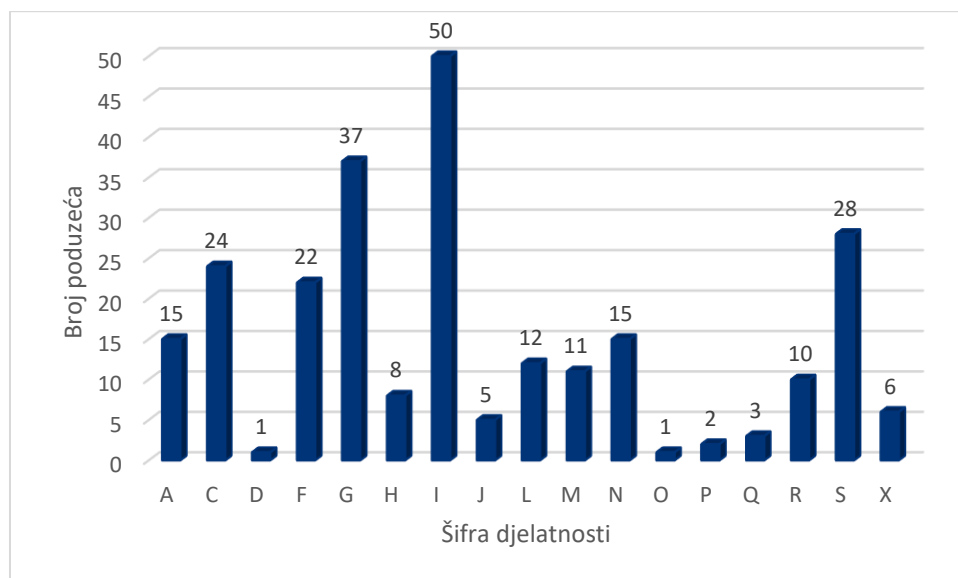
➤ Uredbe o indeksu razvijenosti

Ovom uredbom su uređeni pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti, izračun vrijednosti indeksa razvijenosti i udio pojedinog pokazatelja u ukupnoj vrijednosti indeksa razvijenosti i druga pitanja.

Pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti jesu: stopa nezaposlenosti, dohodak po stanovniku, proračunski prihodi JLPRS po stanovniku, opće kretanje stanovništva, stopa obrazovanosti i indeks starenja.

Prema Registru poslovnih subjekata Hrvatske gospodarske komore u Općini Postira 2018. godine bilo je registrirano 250 poduzeća. Prema strukturi djelatnosti i zastupljenosti u ukupnom broju poduzeća, evidentno je da je turizam najzastupljeniji, što ukazuje na orijentiranost Općine ka turizmu.

Grafikon 8 Broj poslovnih subjekata po djelatnostima u Općini Postira u 2018. godini

Šifra djelatnosti: A – poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, B – rudarstvo i vađenje, C – prerađivačka industrija, E – opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F – građevinarstvo, G – trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, H – prijevoz i skladištenje, I – djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, J – informacije i komunikacije, L – poslovanje nekretninama, M – stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, N – administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O – Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje, P – Obrazovanje, R – Umjetnost, zabava i rekreacija, S – Ostale uslužne djelatnosti, X - nepoznato

Izvor: <http://www.biznet.hr/> (20.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Prema Hrvatskoj obrtničkoj komori na području Općine Postira su registrirana 64 obrta.

U sljedećoj tablici prikazan je broj poduzeća s obzirom na veličinu u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Kao što se može vidjeti sektor malih i srednjih poduzeća se iz godine u godinu povećava. Njihov udio u ukupnim registriranim poduzećima se kreće oko 99% što pokazuje njihovu iznimnu značajnost za razvoj gospodarstva. Uspoređujući broj MSP-ova u Splitsko-dalmatinskoj županiji sa ukupnim brojem na razini Republike Hrvatske dolazi se do udjela od svega 11,01% u ukupnom broju MSP-ova na razini Republike Hrvatske (119.752).

Tablica 18 Broj poduzeća prema vrsti u Splitsko-dalmatinskoj županiji u razdoblju 2013.-2017. godine

Vrsta poduzeća	2013.		2014.		2015.		2016.		2017.	
	Broj subjekata	%	Broj subjekata	%	Broj subjekata	%	Broj subjekata	%	Broj subjekata	%
Sektor malih i srednjih poduzeća	11.411	99,78 %	11.742	99,80 %	11.934	99,81 %	12.701	99,81 %	13.187	99,82%
Mala i mikro poduzeća	11.308	98,88 %	11.650	99,01 %	11.832	98,95 %	12.600	99,02 %	13.080	99,19%
Srednja poduzeća	103	0,90%	92	0,78%	102	0,85%	101	0,79%	107	81,14%
Velika poduzeća	25	0,22%	24	0,20%	23	0,19%	24	0,19%	24	0,18%
Ukupno	11.436		11.766		11.957		12.725		13.211	

Izvor: <http://www.hgk.hr/> (15.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Što se tiče broja zaposlenih u sljedećoj tablici može se uočiti trend povećanja istoga od 11,03% u odnosu na 2013. godinu. S obzirom na broj osoba koje zapošljava, mala i srednja poduzeća kreću se oko 80% udjela u promatranome razdoblju. Gledajući broj zaposlenih u MSP-ovima na razini Republike Hrvatske koji u 2017. godini iznosi 646.332 udio MSP-ova Splitsko-dalmatinske županije iznosi svega 9,72% što daje dosta prostora za rast i razvoj istih kako bi mogli zapošljavati više kadrova i biti glavni pokretači razvoja gospodarstva.

Tablica 19 Broj zaposlenih u poduzećima prema vrsti u SDŽ u razdoblju 2013.-2017.

Vrsta poduzeća	2013.		2014.		2015.		2016.		2017.	
	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%
Sektor malih i srednjih poduzeća	55.994	80,86%	56.033	80,64%	57.156	81,07 %	60.713	81,23 %	62.844	81,74 %
Mala i mikro poduzeća	44.820	64,73%	45.593	65,61%	45.518	64,57 %	48.766	65,25 %	50.714	80,70 %
Srednja poduzeća	11174	16,14%	10440	15,02%	11638	16,51 %	11947	15,98 %	12.130	19,30 %
Velika poduzeća	13250	19,14%	13456	19,36%	13342	18,93 %	14028	18,77 %	14.041	22,34 %
Ukupno	69.244		69.489		70.498		74.741		76.885	

Izvor: <http://www.hgk.hr/> (24.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Prema HGK je ukupno 30 mikro i malih poduzeća predalo godišnji financijski izvještaj za 2017. godinu s područja Općine Postira. Najviše registriranih poduzeća je na području naselja Postira, njih 29. Deteljniji prikaz se može vidjeti u tablici koja slijedi.

Tablica 20 Broj poduzeća prema vrsti po naseljima u Općini Postira u 2019. godini

Općina	Mala poduzeća	Srednja poduzeća	Velika poduzeća	Ukupno
Dol	1	0	0	1
Postira	29	0	1	30
Ukupno	30	0	1	31

Izvor: <https://digitalnakomora.hr/> (24.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

2.6.2. Poslovno okruženje

2.6.2.1. Poduzetnička infrastruktura

Pod poduzetničkom infrastrukturom podrazumijevaju se zakonodavni, fizički, obrazovni i financijski sustavi koji omogućavaju provođenje poduzetničkih aktivnosti. Moguće sastavnice jedne poduzetničke infrastrukture su: poduzetničke zone, zone malog gospodarstva, poduzetnički centri i poduzetnički inkubatori.

Tablica 21 Podaci o poduzetničkoj zoni Ratac

Naziv zone	RATAC, POSTIRA				
Kontakt podaci	Adresa: OPĆINA POSTIRA, POLJEŽICE 2, 21410 POSTIRA Telefon: 0038521632133; 0038521717910, e-mail: info@opcina-postira.hr http://www.opcina-postira.hr/				
Veličina zone m ²	51.000				
Postojeća infrastruktura					
Električna energija	Voda	Kanalizacija	Plin	Telekomunikacije	Prometnice
DA	DA	DA	NE	DA	DA
Prometna povezanost					
Udaljenost od aerodroma Brač	Udaljenost od autoceste	Udaljenost od industrijskog kolosijeka	Udaljenost od luke Supetar		
25 km	0,3 km	10 km	10 km		

Izvor: <http://www.hgk.hr/> (15.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Kao što je vidljivo iz prethodne tablice poduzetnička zona Ratac je 100% opremljena infrastrukturom. Trenutno se u navedenoj zoni nalazi tvrtka Sardina d.o.o.. 3 parcele su rezervirane od strane dva obrtnika, dok je jedna parcela rezervirana za poljoprivrednu zadrugu, a praznih parcela je ukupno 6.

Sardina d.o.o. se bavi ulovom, preradom i konzerviranjem ribe te uzgojem proizvoda marikulture na svojim uzgajalištima. Stoljetna tradicija poslovanja Sardine predstavlja jednu od vodećih hrvatskih tvrtki u sektoru ribarstva i prerade ribe, uz snažan naglasak na izvozu svojih proizvoda. Tvrtka je utemeljena 1907. godine sa sjedištem u Postirama. Godina 2013. smatra se početkom nove ere u Sardininom poslovanju koje je obilježeno otvorenjem nove tvornice koja se prostire na 12.136 m², a svojim se posebnostima svrstava u jednu od najmodernijih takvog tipa u Europi. Čitava proizvodnja podignuta je na najvišu razinu, od postizanja maksimalne kvalitete proizvoda, do energetske učinkovitosti poslovanja. Sardina posjeduje vlastitu ribarsku flotu od 7 ribarskih brodova, proizvodne linije kapaciteta od 40 milijuna konzerviranih proizvoda, a na uzgajalištima se svake godine proizvede najmanje 1.200 tona tune i bijele ribe. Kapacitet smrzavanja ribe u novoj tvornici iznosi 150 tona ribe dnevno, a kapacitet čuvanja smrznute ribe čak 4.000 tona.

Slika 5 Katastarski plan poduzetničke zone Ratac

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (15.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

2.6.2.2. Analiza izabranih sektora

Kada govorimo o pojedinim sektorima gospodarstva, na području Općine Postira najviše potencijala za daljnji razvoj imaju turizam i poljoprivreda.

2.6.2.2.1. Turizam

Turizam predstavlja važan čimbenik i veliki potencijal razvoja cijele Splitsko-dalmatinske županije. Od prvih početaka razvoja turizma na prostoru Splitsko—dalmatinske županije, ponuda na kojoj se temelji cijeli turizam je ponuda „sunce i more“, sa skromnom ponudom ostalih oblika turizma. Prema tome, zasigurno postoji potreba za razvojem konkurentnijih, održivijih oblika turizma koji će proširiti ponudu područja na više tržišta te zadovoljiti potrebe većeg broja turista. Osim samog razvoja ostalih oblika turizma, na području Splitsko-dalmatinske županije postoji potreba i za diferenciranjem turističke ponude, što označava orijentiranu i odgovornu viziju razvoja turizma.

Tablica 22 Turistički promet na području Općine Postira u razdoblju 2014.-2018.

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
DOLASCI	13.208	11.621	15.693	17.746	19.558
Domaći	1.612	1.173	1.427	2.300	2.730
Strani	11.596	10.448	14.266	15.446	16.828
NOĆENJA	102.888	86.643	121.925	131.768	159.179
Domaći	10.085	7.062	9.157	14.839	23.376
Strani	92.803	79.581	112.768	116.929	135.803

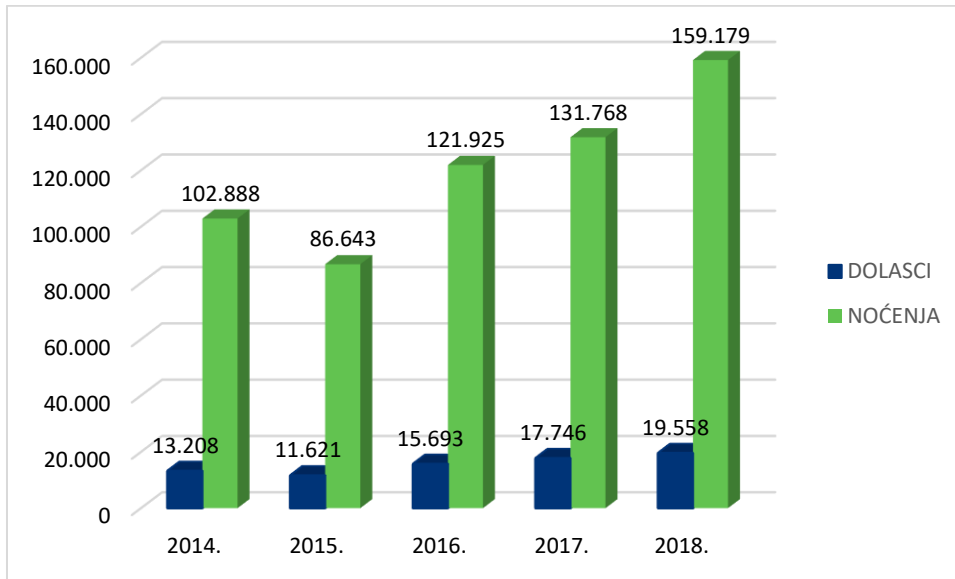
Izvor: <http://www.dzs.hr/> (04.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Kao što je vidljivo iz prethodne tablice, unazad 5 godina turistički promet na području Općine Postira bilježi odlične turističke rezultate i konstantan rast istih. U razdoblju od 2014. do 2018. godine povećao se:

- ✓ broj dolazaka za 48,08%
- ✓ broj noćenja za 54,71%

U promatranom razdoblju od 2014.-2018. prosječno je godišnje ostvareno 77.826 dolazaka, od čega 11,88% otpada na domaće te 88,12% na strane turiste. Nadalje, prosječan broj ostvarenih noćenja tijekom promatranih 5 godina je 120.481 od kojih, sukladno postotku dolazaka stranih i domaćih turista, 10,71% otpada na domaće turiste te 89,29% na strane turiste.

Grafikon 9 Broj dolazaka i noćenja na području Općine Postira u razdoblju 2014.-2018.

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (04.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

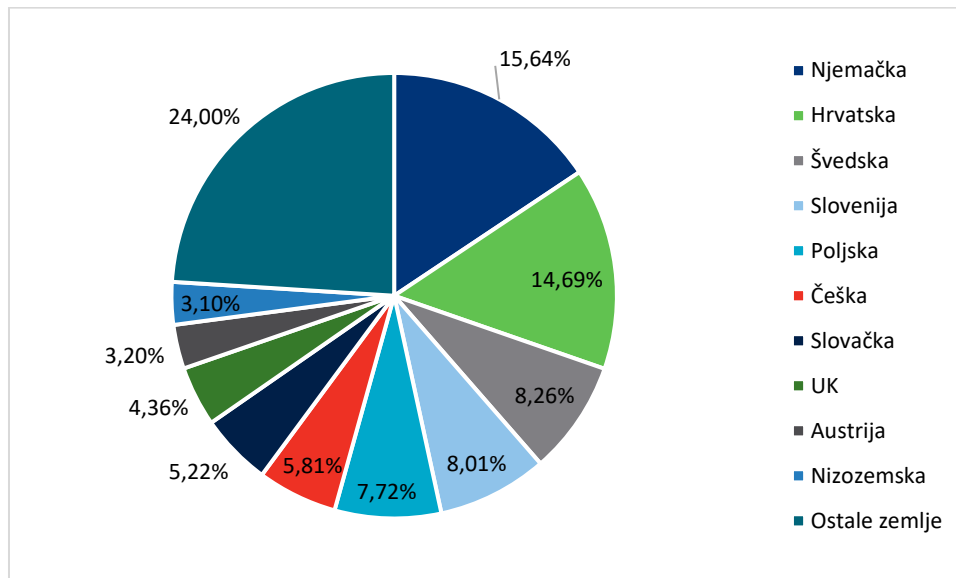
Najveći turistički promet zabilježen je tijekom 2018. godine, kada je ostvareno 19.558 dolazaka te 159.179 noćenja. Najmanji turistički promet zabilježen je tijekom 2015. godine, kada je ostvareno 11.621 dolazaka te 86.643 noćenja.

Prosječna dužina boravka turista u 2018. godini iznosila je 8,14 dana. Domaći turisti boravili su prosječno 8,56 dana, dok su strani prosječno boravili 8,07 dana.

Prema vidljivom trendu jasno je da je turizam u kontinuiranom rastu (obzirom na sve relevantne pokazatelje-dolaske i noćenja).

Struktura inozemnih turista prema zemlji porijekla pokazuje kako je u 2018. godini najvažnije emitivno turističko tržište Općine Postira bila Njemačka, čiji su turisti u promatranom razdoblju činili prosječno 15,64% ukupnih noćenja. Drugo najvažnije emitivno tržište je Švedska, čiji su turisti u promatranom činili prosječno 8,26% ukupnih noćenja. Slijedi Slovenija sa 8,01%, dok domaći turisti čine 14,69% ukupnih noćenja.

Grafikon 10 Noćenja turista prema emitivnim tržištima u 2018. godini

Izvor: <https://www.dalmatia.hr/hr> (04.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Općina Postira u 2018. godini je imala ukupno registrirano 1.790 kreveta, od kojih se 84,30% otpada na privatni smještaj, a njih 14,02% čine hoteli apartmani. U ostalom smještaju uglavnom borave studenti tijekom ljeta.

Tablica 23 Smještajni kapaciteti u Općini Postira u 2018. godini

Objekt	Broj kreveta
Hoteli i apartmani	251
Privatni smještaj	1.509
Ostali smještaj	50
Ukupno	1.790

Izvor: <https://www.dalmatia.hr/hr> (04.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

U nedostatku jedinstvenih informacija za Općinu Postira pri detaljnijem analiziranju korist će se podaci TOMAS istraživanja „Ljeto 2017.“ koje provodi Institut za turizam na temu stavova i potrošnje turista u Hrvatskoj. Istraživanje pokazuje da 55% ukupnog broja turista navodi pasivni odmor i opuštanje kao motivaciju za posjet destinaciji, dok njih 26% navodi upoznavanje prirodnih ljepota.

Tablica 24 Motivacija dolazaka turista u RH u 2017. godini

Motivacija dolaska		%
1.	Pasivni odmor	55
2.	Zabava	24
3.	Nova iskustva i doživljaji	31
4.	Gastronomija	29
5.	Upoznavanje prirodnih ljepota	26
6.	Sport i rekreacija	20
7.	Kulturne znamenitosti/ događanja	12
8.	VFR	10
9.	Zdravstveni razlozi	8

Izvor: <http://www.itzg.hr/> (04.01.2019.), obrada UHY savjetovanje

Kada se gleda zadovoljstvo turista određenim segmentima ponude na području RH uočava se sljedeće:

- Vrlo visok stupanj zadovoljstva:
 - ✓ Ljepota prirode i krajolika,
 - ✓ Ljubaznost osoblja u smještajnom objektu,
 - ✓ Pogodnost za provođenje obiteljskog odmora,
 - ✓ Osobna sigurnost,
 - ✓ Atmosfera, ugođaj.
- Visok stupanj zadovoljstva:
 - ✓ Slikovitost i uređenost mjesta,
 - ✓ Kvaliteta usluga u smještajnom objektu,
 - ✓ Pogodnost za kratki odmor,
 - ✓ Kvaliteta hrane u smještajnom objektu,
 - ✓ Komfor smještaja,
 - ✓ Ekološka očuvanost,
 - ✓ Čistoća plaža,
 - ✓ Pogodnost za kratki odmor,
 - ✓ Prometna dostupnost mjesta,
 - ✓ Opremljenost i uređenost plaža,
 - ✓ „Vrijednost za novac“ gastronomske ponude,
 - ✓ „Vrijednost za novac“ smještaja.
- Srednji stupanj zadovoljstva:
 - ✓ Kvaliteta informacija u destinaciji,
 - ✓ Bogatstvo gastronomske ponude u mjestu,

- ✓ Gostoljubivost lokalnog stanovništva,
- ✓ Kvaliteta hrane izvan smještajnog objekta,
- ✓ Prilagođenost destinacije osobama s posebnim potrebama,
- ✓ Pješačke staze,
- ✓ Bogatstvo sadržaja za zabavu,
- ✓ Ponuda organiziranih izleta u okolicu,
- ✓ Kvaliteta označavanja znamenitosti,
- ✓ Presentacija kulturne baštine,
- ✓ Kvaliteta lokalnog prijevoza.

➤ Nizak ili vrlo nizak stupanj zadovoljstva:

- ✓ Mogućnost za kupnju,
- ✓ Bogatstvo sportskih sadržaja,
- ✓ Raznolikost kulturnih manifestacija,
- ✓ Biciklističke staze,
- ✓ Organizacija prometa u mjestu,
- ✓ Program za loše vrijeme.

Prosječna dnevna potrošnja posjetitelja iznosila je 78,77 EUR što uključuje smještaj, hranu i piće, kupnju, kulturu i zabavu, sport i rekreaciju, izlete i lokalni prijevoz.

Najveći broj turista dolazi cestovnim prijevoznim sredstvima (85%), a njih 51% dolazi niskotarifnim zračnim prijevozom.

Većina posjetitelja o turističkoj ponudi informira se putem interneta (44%), a 25% njih se informira putem medija (brošura, članaka, radija i TV-a).

2.6.2.2.2. Poljoprivreda

Potencijal za razvoj poljoprivrede krije se u posebnosti prostora; dio općine je uz morsku obalu, a dio na kopnu, stoga se sam prostor po prirodnim karakteristikama i po društvenoj problematici ne može promatrati izdvojeno, već kao cjelina.

Teritorij Općine Postira obilježava raznolikost prirodnog i stvorenog ambijenta na relativno malom prostoru, što je jedinstven primjer na hrvatskoj obali.

Tablica 25 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu na dan 31.12.2018.

Opis	OPG	Obrt	Ostali	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupno
Općina Postira	180	1	0	2	1	184
Splitsko-dalmatinska	12.766	76	6	189	50	13.087
Ukupno Dalmacija	33.802	244	27	394	112	34.579
Ukupno Hrvatska	162.248	2.187	196	2.690	355	167.676

Izvor: <http://www.apprrr.hr/> (18.03.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava na području Općine je 184, gdje dominiraju OPG-ovi, dok od ostalih registriranih pravnih oblika postoji samo jedan obrt, jedna zadruga i dva trgovačka društva.

Činjenica da postoji samo jedna registrirana zadruga ukazuje na čitav niz problema primarnog sektora i njegov mali značaj za socio-ekonomski status stanovništva.

U sljedećoj tablici vidljiv je prikaz spolne strukture nositelja/odgovorne osobe. Udjeli žena i muškaraca su skoro pa približni razinama Dalmacije i cjelokupne Republike Hrvatske.

Tablica 26 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema spolu nositelja/odgovorne osobe na dan 31.12.2018.

Područje/Spol	Žene	Udio	Muškarci	Udio	Ukupno
Općina Postira	35	19,02%	149	80,98%	184
Splitsko-dalmatinska	3.347	33,18%	9.740	74,43%	13.087
Ukupno Dalmacija	8.480	24,52%	26.099	75,48%	34.579
Ukupno Hrvatska	50.503	30,12%	117.173	69,88%	167.676

Izvor: <http://www.apprrr.hr/> (18.03.2019.), obrada UHY Savjetovanje

U tablici koja slijedi je prikazana struktura nositelja/odgovorne osobe podijeljenih po dobnim skupinama (razredima) – relativni udjeli.

Tablica 27 Dob nositelja/odgovorne osobe na dan 31.12.2018., izraženo u postocima

Područje/razredi godina starosti	<41 g.	41-45 g.	46-50 g.	51-55 g.	56-60 g.	61-64 g.	>=65 g.
Općina Postira	8,70%	3,80%	5,98%	14,13%	19,57%	8,70%	39,13%
Splitsko-dalmatinska	7,30%	4,62%	6,88%	9,52%	12,63%	11,04%	48,01%
Ukupno Dalmacija	8,60%	4,84%	6,72%	9,38%	12,34%	11,29%	46,83%
Ukupno Hrvatska	12,69%	6,66%	8,33%	11,27%	12,66%	10,69%	37,70%

Izvor: <http://www.apprrr.hr/> (18.03.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Vidljivo je da Općina Postira posjeduje izrazito velik udio starije populacije u ulozi nositelja/odgovorne osobe poljoprivrednog gospodarstva sa samo 8,70% mlađih od 41 godinu, a čak 39,13% starijih od 65 godina. Uzroci takve pojave su heterogeni, no za kontinuitet razvoja poljoprivrede nužno je povećanje broja mladih poljoprivrednika (mlađih od 40 godina) kao nositelja poljoprivrednih gospodarstava.

Sva gospodarstva iz Upisnika u isti su upisana prema sjedištu poljoprivrednog gospodarstva, odnosno prebivalištu nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva.

ARKOD sustav je nadogradnja Upisnika, te stoga niti jedan poljoprivrednik ne može ostvariti pravo na potporu Europske unije za poljoprivrednu proizvodnju ukoliko nije u njemu evidentiran.

Vrlo je učestala pojava da poljoprivrednik ima prebivalište na jednoj adresi, a zemljište koje obrađuje nalazi se izvan te lokacije, npr. nekoliko kilometara dalje, što može stvarati teškoće pri korištenju poticaja iz javnih sredstava za poljoprivredu i predstavlja problem koji valja premostiti.

U nastavku je prikaz broja grla stoke i broj poljoprivrednih gospodarstava na svim promatranim područjima.

Tablica 28 Brojno stanje stoke na dan 31.12.2018. i broj PG-ova na području Općine, SDŽ, Dalmacije i RH

Opis	Broj grla	Broj PG-a	Prosječan broj grla po PG-u
Općina Postira	3.303	73	45,25
Splitsko-dalmatinska	77.865	3.693	21,08
Ukupno Dalmacija	294.357	9.693	30,37
Ukupno Republika Hrvatska	2.340.943	94.883	24,67

Izvor: <http://www.apprrr.hr/> (18.03.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Iz navedenih podataka se može zaključiti da je na području Općine stočarstvo malo zastupljeno. Općina ima dosta veći prosječni broj grla po PG-u od cijele Dalmacije i Republike Hrvatske.

Tablica 29 Brojno stanje stoke po vrstama Općini Postira na dan 31.12.2018. i broj PG-ova

Opis		
OVCE	Broj grla	3.045
	Broj PG-a	51
KOZE	Broj grla	212
	Broj PG-a	9
GOVEDA	Broj grla	14
	Broj PG-a	3
KONJI	Broj grla	9
	Broj PG-a	7
MAGARCI/MULE/MAZGE	Broj grla	21
	Broj PG-a	2
SVINJE	Broj grla	2
	Broj PG-a	1

Izvor: <http://hpa.mps.hr> (02.05.2019.), obrada UHY Savjetovanje

U nastavku je prikaz najzastupljenih kultura/obilježja krajobraza na području Općine.

Tablica 30 Vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta u naselju Dol na dan 31.12.2018. (ARKOD)

Vrsta zemljišta	Broj parcela	Površina parcela (ha)
Oranica	38	6,82
Krški pašnjak	56	37,28
Vinograd	46	9,56
Iskrčeni vinograd	1	0,09
Maslinik	326	201,64
Voćnjak	28	3,99
Mješani trajni nasadi	11	3,27
Privremeno neodržavana parcela	4	7,79
UKUPNO	510	270,45

Izvor: <http://www.apprrr.hr/> (18.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Kao što se može uočiti iz prethodne tablice u naselju Dol najviše hektara zauzimaju maslinici 74,56% ukupne površine ARKOD parcela, dok krški pašnjaci čine 13,78%.

Tablica 31 Vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta u naselju Postira na dan 31.12.2018. (ARKOD)

Vrsta zemljišta	Broj parcela	Površina parcela (ha)
Oranica	46	6,21
Livada	2	0,25
Krški pašnjak	25	9,98
Vinogradi	50	7,00
Maslinik	395	229,90
Voćnjak	21	3,65
Mješani trajni nasadi	4	0,79
Privremeno neodržavana parcela	8	5,16
UKUPNO	551	262,93

Izvor: <http://www.apprrr.hr/> (15.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Kao i u naselju Dol u naselju Postira najviše površine zauzimaju maslinici 87,44%, a krški pašnjaci čine 3,80%.

2.7. Prostorno planiranje i infrastruktura

2.7.1. Prostorno planiranje

Prostorni plan proizlazi iz potreba i obveza da se upravlja prostorom i promjenama u procesu mijenjanja društva Općine Postira, posebno promjena statusa vlasništva i novih tržišnih promjena. Uspješno i odgovorno planiranje prostornim uređenjem svakako doprinosi napretku cijelog društva.

Pročišćenim tekstom odredbi za provođenje Prostornog plana uređenja Općine Postira iz 2018. godine područje Općine je razgraničeno prema korištenju i namjeni površina na:

I. UNUTAR GRAĐEVINSKIH PODRUČJA

- a) Građevinska područja naselja:
 - a. Građevinsko područje naselja Postira i Dol
 - b. Izdvojeni dio građevinskog područja naselja Dol: Podgožul i Storo Strona
- b) Površine izvan naselja za izdvojene namjene – unutar izdvojenih građevinskih područja, isključive namjene:
 - a. Gospodarske-poslovne
 - b. Ugostiteljsko-turističke
 - c. Sportsko-rekreacijske
 - d. Groblja

II. IZVAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA

- a) Poljoprivredne i šumske površine
- b) Vodne površine i more
- c) Površine infrastrukturnih sustava

U građevinskom području naselja Postira razgraničene su površine:

- a) Mješovite (pretežito stambene) namjene
- b) Isključive namjene:
 - a. Ugostiteljsko-turističke
 - i. TL Punta – Vrilo – hoteli (T1) / turističko naselje (T2)
 - ii. TL Bila Ploča – hoteli (T1)
 - b. Sportsko-rekreacijske
 - i. SRC Postira – sportsko-rekreacijski centar (R1)
 - ii. Prvja – uređena plaža (R3)
 - iii. Rat – uređena plaža (R3)
 - iv. Zastivanje – uređena plaža (R3)
 - v. Crna i Bila Ploča – uređena plaža (R3)
 - vi. Mala Lozna – uređena plaža (R3)

Uz navedene površine, označene su i lokacije namjena na pomorskom dobru te akvatoriju Luke Postira: morska luka javne namjene lokalnog značaja s iskrcajnim mjestom za prihvat ribe te privezom ribarskih brodova (lučki prostor potreban za obavljanje djelatnosti pretovara iz sustava burze ribe) te lokacije uređenih plaža u obalnom potezu naselja Postira.

U građevinskom području naselja Dol razgraničene su površine:

- a) naselje Dol (matični dio), u cjelini mješovite (pretežito stambene) namjene i
- b) izdvojeni dio naselja Dol: Podgažul, Storo Strona u cjelini mješovite (pretežito stambene) namjene.

Utvrđena je jedna površina za isključivu gospodarsku namjenu (poslovnu) i to kao izdvojeno građevinsko područje izvan naselja Postira – Ratac.

Planirana je izgradnja zgrada za ugostiteljsko-turističku namjenu u izdvojenom građevinskom području izvan naselja ugostiteljsko turističke namjene – TZ Bok (5,40 ha) i TZ Lovrečina (1,10ha), unutar GPN-a na površinama isključive ugostiteljsko-turističke namjene i unutar površina GPN-a kao pojedinačne zgrade za smještaj.

Prostornim planom su utvrđene i površine za isključivu sportsko-rekreacijsku namjenu:

- a) unutar građevinskog područja naselja:
 - a. sportsko-rekreacijski centar unutar GP naselja Postira – tip R1
 - b. sportsko-rekreacijski centar izvan GP naselja Dol – tip R2 (sportska igrališta, teniski centar i dr.)
 - c. uređena plaža Prvja unutar GP naselja Postira
 - d. uređena plaža Rat unutar GP naselja Postira
 - e. uređena plaža Zastivanje unutar GP naselja Postira
 - f. uređena plaža Crna i Bila Ploča unutar GP naselja Postira
 - g. uređena plaža Mala Lozna unutar GP naselja Postira
- b) izvan građevinskog područja naselja:
 - a. uređena plaža Bok unutar TZ „Bok“
 - b. uređena plaža uz TZ „Lovrečina“

Do sada su izrađeni i usvojeni slijedeći urbanistički planovi uređenja:

- „Postira - centar“
- „Dol“
- „Ratac“
- „Postira – istok: Crna i Bila Ploča – Mala Lozna“
- „Postira – zapad: Prvja-Punta-Vrilo“
- TZ „Lovrečina“

2.7.2. Prometna infrastruktura

2.7.2.1. Cestovni promet

Cestovna mreža razvrstana je prema funkcionalnom značaju i očekivanom prometnom opterećenju na sljedeće kategorije:

Državna cesta

- Supetar-Nerežišća-Sumartin (D-113) – trajektna luka

Županijske ceste

- Županijska cesta – Ž-6161: Supetar (D-113) – Postira – Pučišća (Ž – 6193)
- Županijska cesta – Ž-6164: Postira (Ž-6161) – Dol
- Županijska cesta – Ž-6190: D-113 – Vidova Gora

Lokalna cesta

- L-67126: Ž-6164 - Postira – Ž-6161

Nerazvrstane ceste

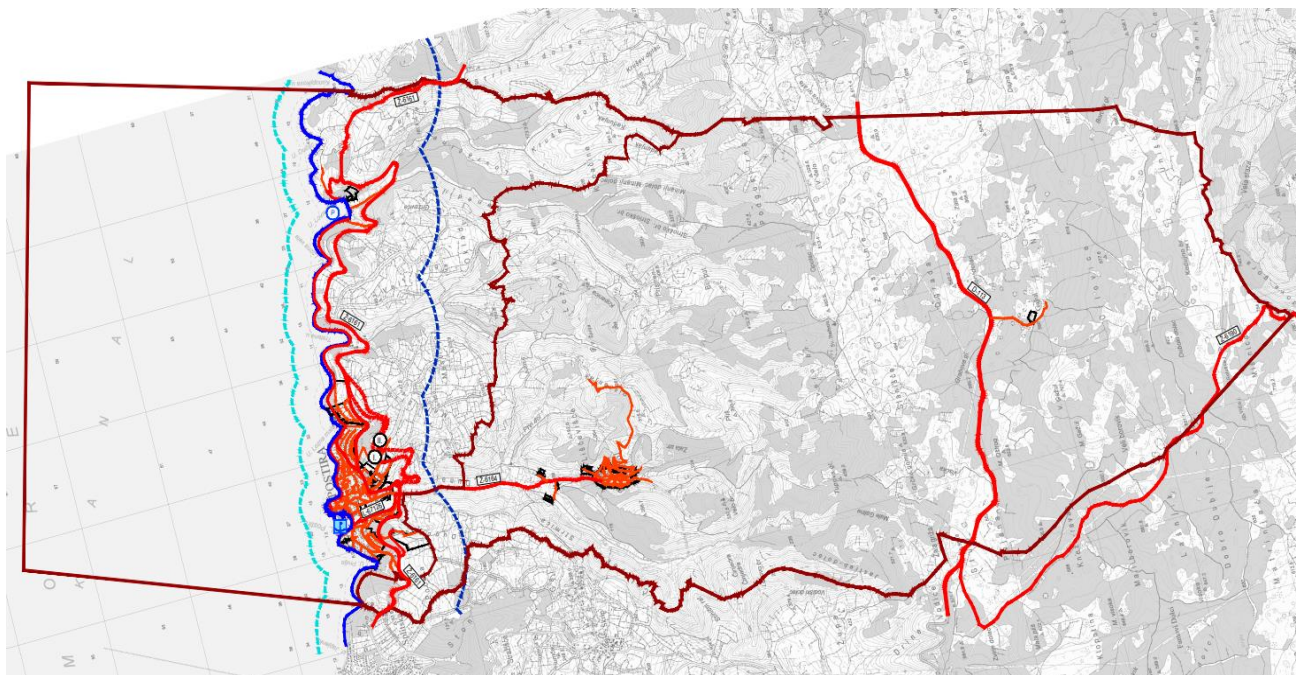
Tablica 32 Popis nerazvrstanih cesta na području Općine Postira

Oznaka ceste	Naziv ceste	Duljina u m
NC 1	Put Prje	648,25
NC 2	Vrilo	796,45
NC 3	Put Sv. Duha	873,35
NC 4	Strančica	839,60
NC 5	Put Piska	527
NC 6	Porat	880,55
NC 7	Kogule	133
NC 8	Pjaca	83,15
NC 9	Put Pjace	100,70
NC 10	Put luke	100
NC 11	Žulica	133,65
NC 12	Glavica	604,50
NC 13	Put Molega briga	251,50
NC 14	Put Marjona	575
NC 15	Zastivonje	657,90
NC 16	Rot	212,80
NC 17	Balatura	102
NC 18	Put Rota	354,15
NC 19	Put Njive	331,25

NC 20	Put Šantića vode	292,35
NC 21	Molo Lozna i njeni odvojci (I, II, III i IV)	1.700,7
NC 22	Put Guvna	374,56
NC 23	Punta Sv. Mikule	290,62
NC 24	Grodac	174,95
NC 25	Vrh Grodca	78,38
NC 26	Paranjegota kala	142,39
NC 27	Kala	105,35
NC 28	Kaleta	23,31
NC 29	Pol Kurotovo	363,42
NC 30	Pavišića vrtli	362,79
NC 31	Lovrna	171,23
NC 32	Škarića dvori	80,45
NC 33	Guvno	167
NC 34	Ulice i ostale javno prometne površine unutar naselja Dol	13.152
NC 34 a	Javno prometne površine izvan naselja Dol	3.659,00
NC 35	Prometnica od ŽC-6161 do izdvojenog građevinskog područja gospodarsko poslovne zone „Ratac	504,65
NC 36	Prometnica od D-113 ka zaselku „Podgažul“;	2.546
NC 37	Prometnica od ŽC 6164 ka sportskim igralištima (R3) „Strmica“	1.700
NC 38	Prometnica od ŽC 6161 do uvale „Lovrečina“	628,17
NC 39	Makadamska cesta Postira - Splitska	1.470
NC 40	Makadamska cesta Postira - Lovrečina	2.950
UKUPNA DULJINA (u m i km)	39.210,12 m ili 39,2 km	

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (05.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Postoji potreba za rekonstrukciju nerazvrstanih cesta, uključujući poljske i šumske puteve koji nisu pogodni za sigurno odvijanje prometa zbog neadekvatne širine i bez suvremenog kolnika. S druge strane, nerazvrstane ceste predstavljaju značajan potencijal kojeg je, osim s prometnog aspekta, nužno aktivirati i radi gospodarskog razvoja. Postoji potreba i za izgradnjom i rekonstrukcijom ostalih cesta na području općine.

TUMAČ ZNAKOVA

TERITORIJALNE I STATISTIČKE GRANICE

- GRANICA OPĆINE (GRANICA OBUHVATA PLANA)
- GRANICA NASELJA

OSTALE GRANICE

- GRAĐEVINSKO PODRUČJE - IZGRADENI DIO
- GRAĐEVINSKO PODRUČJE - NEIZGRADENI DIO
- PROSTOR OGRANIČENJA - OBALNA CRTA
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA U MORU
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA NA KOPNJU

POMORSKI PROMET

POSTOJKA	PLANIRANO
	MORSKA LUKA OTVORENA ZA JAVNI PROMET - LOKALNOG ZNAČAJA (s iskrajnim mjestom za prihvata ribe - državnog značaja)
	PRIVEZIŠTE

CESTOVNI PROMET

POSTOJKA	PLANIRANO
	DRŽAVNA CESTA D113 Supetar - Nerežišća - Sumartin (trajektna luka)
	ŽUPANIJSKA CESTA Ž6161 Supetar (D113) - Postira - Pušća - Stipska luka Ž6164 Postira (Ž6161) - Dol Ž6190 Ž6191 - Vidova Gora
	LOKALNA CESTA L67126 Ž6164 - Postira - Ž6161
	OSTALE NERAZVRSTANE CESTE
	OBILAZNICA (planirane trase za istraživanje)

2.7.2.2. Brodski promet

Postira se služe lukom u Supetru a veza sa Supetrom se odvija putem autobusne linije koja prometuje par puta dnevno. Luka u Postirama je lokalnog značenja i u zatvorenoj je zoni. Podijeljena je na operativni, komunalni i komercijalni dio. Trenutno ribarski brodovi staju na prostor bivše Sardine. Za kvalitetan razvoj privrede nedostaje pretovarna – ribarska luka, a poseban problem predstavlja cijena morskog transporta.

2.7.3. Vodoopskrba i odvodnja

Zahvat vode za regionalni sustav nalazi se u zasunskoj komori HE Zakučac. Od zahvata, voda se čeličnim cjevovodom DNv 800 mm L=1100 m, dovodi do uređaja za kondicioniranje pitke vode (UKPV) „Zagrad“, koji se nalazi na koti 235,6 m.n.m. Uređaj „Zagrad“ ima zadatak vodu pročistiti do stupnja higijenske ispravnosti vode za piće, i to taloženjem, filtracijom i dezinfekcijom klorom. Izrađen kapacitet uređaja je 3×210 l/sek = 630 l/sek, a ukupni planirani kapacitet je 5×210 l/sek = 1.050 l/sek. Uz uređaj je do sada izgrađen jedan taložnik, koji posluhuje sva tri postojeća filtarska polja. Iz uređaja se granaju dva opskrba smjera obalnootočki i Omiške zagore. Obalno-otočni smjer, čelični cjevovod DNv 600 mm L=2900 m, iz kojeg se granaju glavni dovodi prema pojedinim područjima i to osnovni cjevovod vodoopskrbe Omiša, Brača, Hvara i Šolte.

UKPV je objekt koji je u suvlasništvu vodoopskrbnih poduzeća te svako područje ima od ukupnog kapaciteta od 630 l/sek, rezervirane slijedeće količine: Omiš 250 l/sek, Brač 207 l/sek, Hvar (Vis) 143 l/sek i Šolta 30 l/sek. Vodovod Brač na uređaju za kondicioniranje pitke vode nema rezervne količine, tj. u danima maksimalne potrošnje troši se oko 207 l/sek.

Otoci se opskrbljuju gravitacijski putem podmorskih cjevovoda koji se spajaju na glavni dovodni cjevovod na lokaciji Priko u Omišu. Podmorski cjevovodi su profila jedan DN 170mm, 2 cjevovoda DN 202mm i jedan cjevovod DNv 400mm. Njihove dužine su 8.000m. U periodu vršne potrošnje ljeti gravitacijski dotok nije dostatan, te se stavlja u pogon procrpnica „Trstena“ koja je smještena na Braču na mjestu izlaza podmorskih cjevovoda iz mora. Gravitacijski kapacitet podmorskih cjevovoda je 280 l/s, radom procrpnice kapacitet se povećava na 380 l/s. Voda se dalje dovodi kopnenom dionicom DNv 508 mm L=880 m do centralne vodospreme VS Brač koja se nalazi na koti 146,00 m.n.m. i čija je zapremina 2×2000 m³.

Iz vodospreme Brač voda se distribuira u tri pravca:

- prema istoku ISTOČNI MAGISTRALNI OGRANAK DN 250-150 mm duljine oko 28.000 m (koji opskrbljuje istočna naselja otoka Brača)

- prema zapadu ZAPADNI MAGISTALNI OGRANAK DN 400-150 mm duljine oko 23.000 m (koji opskrbljuje zapadna naselja otoka Brača i otok Šoltu),
- prema jugu JUŽNI MAGISTRALNI OGRANAK DN 450-400 mm duljine oko 13.500 m (koji opskrbljuje južni dio otoka Brača i otok Hvar).

Opskrba područja se osigurava gravitacijski iz vodosprema koje su smještene uz magistralne ogranke, te putem nekoliko crpnih stanica kojima se voda dovodi do vodosprema područja koja su smještena na višim kotama. Vodoopskrba Općine se osigurava: za Dol putem južnog magistralnog ogranka, a za Postira putem zapadnog magistralnog ogranka. U mjesecu maksimalne potrošnje Qsr.dn. u Općini iznosi 13,00 l/sek. U mjesecu minimalne potrošnje Qsr.dn. u Općini iznosi 6,00 l/sek.

Tablica 33 Vodoopskrbne građevine

Vodosprema	Volumen	Kota dna
	m ³	m.n.m.
Brač	2x2000	146,00
ZAPADNI M.O.		
Postira	1170	73,6
Ratac	2x125	120,4

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (05.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

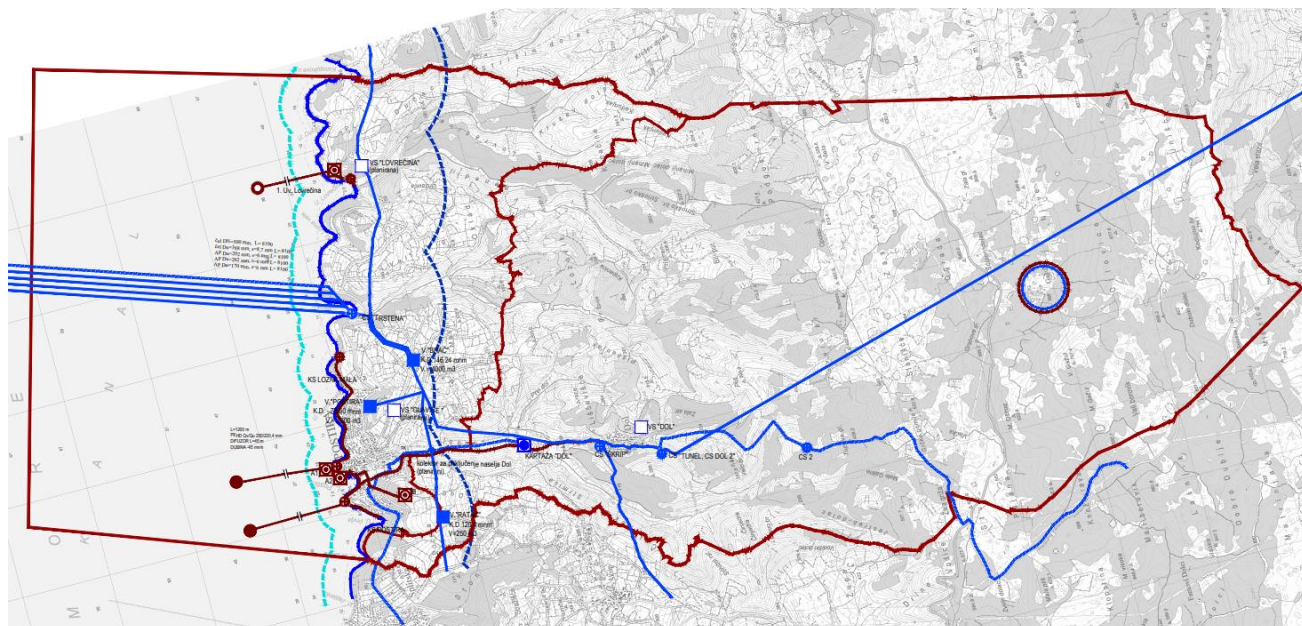
Tablica 34 Vodoopskrbne građevine

Procrpne stanice	Kapacitet	Instalirana snaga
	l/sek	kW
Trstena	380	450
JUŽNI M.O.		
cs Škrip	20,0	37

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (05.04.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Na području Općine potrebna je izgradnja triju vodosprema: VS Dol zbog potrebe isključenja magistralnog priključka Dol, VS Lovrečina i VS Glavica zbog priključenja druge visinske zone naselja Postira.

Nadalje, potrebna je izgradnja dviju crpnih stanica: CS „Tunel Vidova Gora“ (za povećanje moći Južnog magistralnog ogranka, dovoda vode do vodospreme Dol i vodoopskrbu izdvojenih građevinskih područja u Općini Nerežišća) te jedna CS za dovođenje vode do izdvojenih građevinskih zona na području Općine Nerežišća. Za potrebe priključenja novih značajnijih zona otoka na vodoopskrbni sustav, a s time i zona na području Općine; prvenstveno je potrebna izgradnja novog podmorskog cjevovoda na spoju Omiša i Brača te dogradnja uređaja za kondicioniranje vode „Zagrad“.

TUMAČ ZNAKOVA

TERITORIJALNE I STATISTIČKE GRANICE

- GRANICA OPČINE (GRANICA OBUHVATA PLANA)
- GRANICA NASELJA

OSTALE GRANICE

- PROSTOR OGRANIČENJA - OBALNA CRTA
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA U MORU
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA NA KOPNU

VODOOPSKRBA

POSTUJUĆE	PLANIRANO	
		VODOZAHVAT / VODOCRPILIŠTE
		CRPNA STANICA
		MAGISTRALNI VODOOPSKRBNI CJEVOVOD
		ZATVORENI SUSTAV VODOOPSKRBE - KORIŠTENJE NAPLAVA

ODVODNJA OTPADNIH VODA

POSTUJUĆE	PLANIRANO	
		UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA (prikazani su mogući položaji uređaja - A1, A2 i B)
		CRPNA STANICA
		GLAVNI ODVODNI KANAL (KOLEKTOR)
		OSTALI ODVODNI KANALI
		ZATVORENI SUSTAV ODVODNJE S BIOPROČIŠĆAVANJEM

Na području otoka postoji jedno poduzeće koje upravlja vodoopskrbnim sustavima, odnosno Vodovod Brač d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda koje provodi uslugu vodoopskrbe u Gradu Supetru i svim Općinama na području otoka Brača. Isto društvo provodi uslugu odvodnje otpadnih voda na području Općina: Bol, Pučišća, Postira, Selca i Sutivan, te samog Grada Supetra. Vodovod Brač d.o.o. je u vlasništvu 8 jedinica lokalne samouprave, sa sjedištem u Supetru.

Tablica 35 Popis potrošačkih mjesta u općini Postira

Potrošačko mjesto	Naselje
Ex Kreditna banka	Postira
Ribarnica	Postira
Zgrada Općine	Postira
Groblje	Postira
Pisak	Postira
Nogometno igralište	Postira
Hidrant pisak	Postira
Hidrant dječji vrtić Grdelin	Postira
Dječji vrtić Grdelin – sanitarni prostor 1	Postira
Dječji vrtić Grdelin – sanitarni prostor 2	Postira
Česma Pjaca	Postira
Most ex Sardina	Postira
Česma zastivonje (kod Škarića kuće)	Postira
Mali most	Postira
Hidrant kod groblja	Postira
Hidrant 1 – Ratac	Postira
Hidrant 2 – Ratac	Postira
Hidrant – Molo Lozna	Postira
Plaža Prja	Postira
Hidrant Grodac	Postira
Parkiralište	Postira
Vrtna potrošnja	Postira
Hidrant kod autobusne stanice	Dol
Ambulanta	Dol
Groblje	Dol
Dječje igralište	Dol

U naselju Postira uglavnom je izgrađen sustav odvodnje otpadnih voda. Izgrađena je jedna crpna stanica pomoću koje se otpadne vode disponiraju putem podmorskog ispusta u Brački kanal. Dužina podmorskog ispusta je 1200 m, a kraj mu se nalazi na dubini od 54 m. Trenutno se provodi postupak rekonstrukcije druge crpne stanice, koja se koristila za disponiranje otpadnih voda tvornice za preradu ribe i dijela naselja. Sustav odvodnje otpadnih voda je izgrađen kao razdjelni. Planira se izgradnja mreže sustava odvodnje naselja Dol te njeno spajanje na mrežu sustava Postira. Temeljem Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda od 21. svibnja 1991.god. (91/271/EEZ), do 2023. god. potrebna je izgradnja uređaja za predtretman otpadnih voda. Korisnici sustave javne odvodnje trebaju uskladiti svoje otpadne vode s Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda.

Postojeći kanalizacijski sustav izveden je na temelju projekta iz 1989. g. Za potpuno rješenje odvodnje otpadnih voda Općine treba izraditi odgovarajuću Studiju kojom bi se istražila moguća rješenja za jedinstveni ili odvojeni sustav odvodnje za pojedine dijelove građevinskog područja naselja. Studijom se, između ostalog, treba odrediti i najpovoljnije rješenje odvodnje i položaj pročišćivača otpadnih voda iz građevinskih područja naselja. Položaj pročišćivača treba odrediti na način da svojim položajem i korištenjem ne zagađuje obalu i građevinsko područje naselja.

U smislu stanje sustava oborinske odvodnje na području općine ne postoji konačan sustav odvodnje oborinskih voda nego samo parcijalno izgrađeni manji sustavi koji se vežu na postojeće oborinske kanale.

Na području otoka Brača potrebno je dovršiti izgradnju kanalizacijskih sustava Postira, Sutivan, Milna i Sumartin-Puntinak. Trenutno na otoku postoji 6.000 priključenih kućanstava na kanalizacijsku mrežu. Veća naselja imaju svoje odvojene kanalizacijske sustave s ili bez uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Tako je u Supetru, Bolu i Pučišćima potrebno izgraditi uređaje za pročišćavanje otpadnih voda jer se trenutno bez predtretmana ispuštaju u podmorske ispuste. S druge strane, Milna, Povelja, Sutivan i Sumartin prije ispusta tretiraju otpadne vode s uređajima za pročišćavanje odgovarajućeg stupnja.

2.7.4. Zaštita okoliša

2.7.4.1. Upravljanje i odlaganje otpada

Općina Postira trenutno ima važeći Plan gospodarenja otpadom do 2022. godine. Plan ili sustav gospodarenja otpadom obuhvaća formiranje odgovornih tijela na državnoj razini, donošenje legislative i izgradnju cjelovitog sustava - od specijaliziranih organizacija za skupljanje i obradu otpada do objekata za njegov prihvata, predobradu, te konačno zbrinjavanje.

Prema Zakonu o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09) otpad se dijeli na neopasni, inertni i opasan otpad, a razlikujemo komunalni i proizvodni otpad. Postojeće stanje količina, vrsta i sastava otpada odnosi se na područje Općine Postira.

Uslugu organiziranog sakupljanja, odvoza i zbrinjavanja otpada obavlja tvrtka MICHIELI-TOMIĆ d.o.o.. Kako na području Općine Postira ne postoji odlagalište otpada, sakupljeni otpad se odvozi na službeno odlagalište „Košer“ na području Općine Pučišća. Općina ima jednu lokaciju onečišćenu otpadom odbačenim u okoliš te je planirana njena sanacija i konačno zatvaranje.

Na području Općine odvozom je obuhvaćeno 399 stalnih domaćinstava i 282 kuće za odmor.

Otpad se prikuplja specijaliziranim vozilima kapaciteta 15 - 18 m³, a glomazni otpad otvorenim kamionima podizači, kapaciteta 21 m³ i 7 m³.

Za sakupljanje komunalnog otpada na području Općine Postira koriste se kante kapaciteta od 120 l i 240 l te kontejneri kapaciteta 1100 l (75 komada).

Dinamika odvoza komunalnog otpada izvan turističke sezone je tri puta tjedno iz naselja Postira, dok je iz drugih naselja dinamika jednom tjedno. Za vrijeme turističke sezone dinamika odvoza komunalnog otpada je svaki dan. Glomazni otpad se skuplja putem 3 kontejnera volumena 7m³, od kojih su 2 postavljena u naselju Postira a jedan u naselju Dol. Na području naselja Postira postavljeno je 13 zelenih otoka.

Tablica 36 Broj kontejnera po naseljima Općine Postira

Naselja	Broj kanti kapaciteta 120 l	Broj kanti kapaciteta 240 l	Broj kontejnera kapaciteta 1100l
Postira	20	10	75
Dol	0	0	10
Ukupno	20	10	85

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (07.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Količine mješanog otpada su prikazane u sljedećoj tablici. One predstavljaju zbroj količina otpada kojeg proizvede stanovništvo i otpada iz turističke djelatnosti. U periodu od svibnja do studenog odveze se mjesečno 64 - 100 tona komunalnog otpada. Izvan turističke sezone odveze se mjesečno cca. 40 tona komunalnog otpada.

Tablica 37 Količine sakupljenog komunalnog i glomaznog otpada

Godina	Miješani komunalni otpad (t)	Glomazni otpad (t)
2015.	705,4	75,96
2016.	720,87	46,76

Izvor: <http://www.opcina-postira.hr/> (07.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Na području Općine biootpad se zajedno, bez odvajanja, sakuplja i odlaže sa miješanim komunalnim otpadom.

Općina Postira je osnivač Centra za integralni razvoj srednjodalmatinskih otoka, koji je izradio pred-studiju izvedivosti za uporabu bio otpada iz poljoprivredne djelatnosti i bio otpada sa zelenih površina s energanom za proizvodnju električne energije.

Stanovništvo Općine Postira može na besplatni telefon 0800 444 110 naručiti odvoz EE otpada koji obavlja ovlaštenu koncesionar bez naplate. EE otpad iz kućanstva skupljač je dužan preuzeti unutar 30 dana od dana poziva.

Općina Postira je 2018. godine osigurala 895.985 HRK za zaštitu okoliša, što je u odnosu na 2017. godinu povećanje od 49,89%.

2.7.5. Energetski sustavi

Prema podacima iz Strategije razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2011.-2013. najznačajnija proizvodnja energije unutar županije se odvija na pet hidroelektrana na Cetini (HE Peruda, HE Orlovac, HE Đale, HE Zakućac i HE Kraljevica). Ukupno instalirane snage 5 HE na području Splitsko-dalmatinske županije iznose 88 MW što čini približno 24% svih elektroenergetskih kapaciteta u Hrvatskoj (s prosječnom godišnjom proizvodnjom od 2.280 GWh) i riječ je o najvećim hidroenergetskim objektima u RH, s oko 42% ukupne instalirane snage hidroelektrana u RH, odnosno 43% ukupne proizvodnje hidroelektrana u RH. Iako se iz godine u godinu sve više povećava potrošnja električne energije, elektroprijenosna mreža, pretežito niskonaponska, nije na zadovoljavajućoj razini, posebice na otocima i dijelu zaobalja.

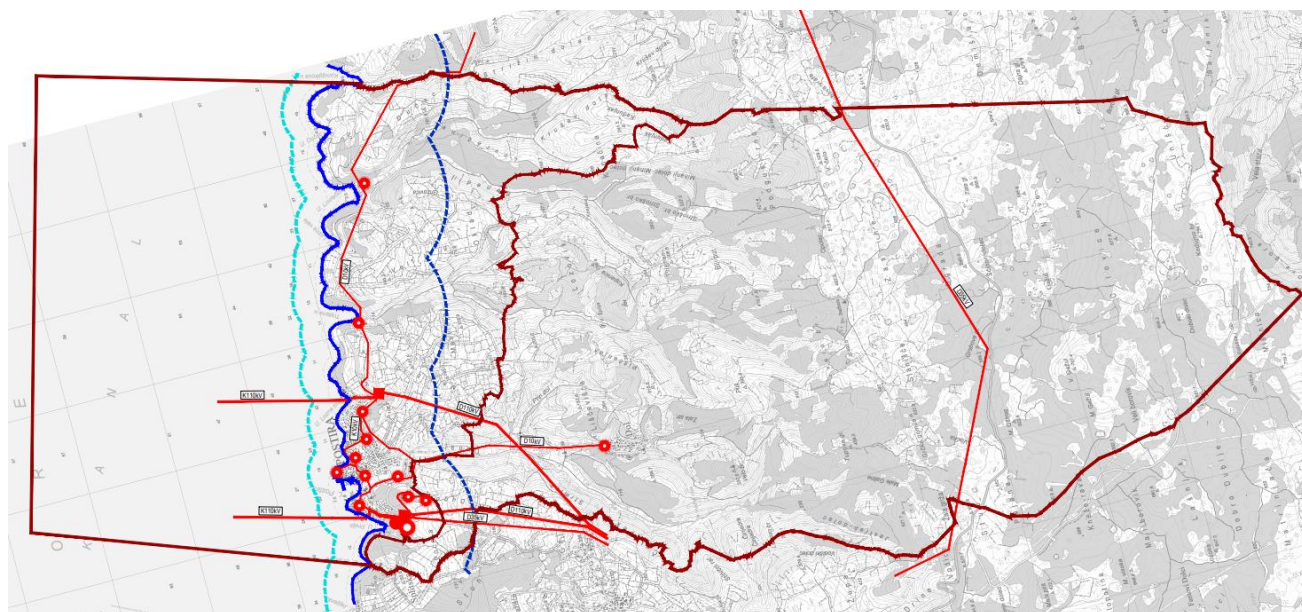
Temeljni dio sustava elektroopskrbe prolazi Općinama Postira, Nerežišća, Gradom Supetrom. Na području Općine Nerežišća smještena je glavna transformatorska stanica otoka Brača:

- **TS 110/35 „Nerežišća“** instalirane snage transformacije: 1x20 MVA izgrađena 1988. godine, a područjem Grada Supetra i Općinama Postira i Nerežišća prolaze trase dva opskrba dalekovoda 110 kV u dolasku s kopna.

- **DV 110 kV: TS „Dugi Rat“ (kopno) – TS 110/35 kV „Nerežišća“** ukupne dužine trase: 13,5 km. Izgrađen je 1971. godine, a rekonstruiran 2000. godine. Dalekovodu je pripadajuća kabelska stanica KS 110 kV „Postira“ koja služi za prijelaz kabela u dalekovod. Kad je izgrađen sastojao se od kabelskog dijela i nadzemnog dijela. Za kabelski dio od KS „Dugi Rat“ do KS „Postira“ dužine 8,0 km ugrađen je kabel presjeka vodiča Cu 95 mm². Nadzemni dio s vodičem Al/Č 150/25 mm² sastojao se od dionice: TS „Dugi Rat“ – KS „Dugi Rat“ dužine 0,5 km i dionice KS „Postira“ – TS 110/35 kV „Nerežišća“ dužine 5,0 km. Tijekom rekonstrukcije 2000. godine nadzemni dio od TS „Dugi Rat“ do KS „Dugi Rat“ je demontiran i zamijenjen podzemnim kabelom presjeka Al 1000 mm².
- **DV 110 kV: TS „Dugi Rat“ – TS 110/35 kV „Nerežišća“** ukupne dužine trase 14,3 km. Izgrađen je 2000. godine. Dalekovodu je pripadajuća KS 110 kV „Lozna Mala“. Dalekovod se sastoji od kabelskog dijela i nadzemnog dijela. Za kabelski dio od TS „Dugi Rat“ do KS „Lozna Mala“ (Postira) dužine trase 8,3 km ugrađen je kabel presjeka vodiča Cu 400 mm². Za nadzemni dio od KS „Lozna Mala“ do TS 110/35 kV „Nerežišća“ dužine 6,0 km ugrađeni su vodiči Al/Č 240/40 mm².

Tablica 38 Potrošačka mjesta u Općini Postira

Potrošačko mjesto	Broj obračunskog mjesta
Priključak za jahte Postira	4237072
Nogometno igralište Postira	2335719
Mjesno groblje Postira	2369931
Poslovni prostor Općina Postira	2621606
Jaht Ormarić Postira obala (Mali most)	9554750
Poslovni prostor Općina Postira	2621533
NK Postira	2621541
Boćarski klub Postira	2621592
Općina Postira	2621894
Glava lukobrana Postira (Veli most – paušal)	2621924
Rakijašnica Dol	2622017
Prostor Općine Postira (zgrada Općine)	2625539
Javna rasvjeta Postira	2621576
Javna rasvjeta Dol	2621983
Javna rasvjeta TS Sardina	2626322
Javna rasvjeta TS Mala Lozna	2626470
Javna rasvjeta TS Zastivonje, Škarića dvori	2626489
Javna rasvjeta Mala Lozna	2734915
Javna rasvjeta GTS Postira 7 ind. zona	3807312

TUMAČ ZNAKOVA

TERITORIJALNE I STATISTIČKE GRANICE

- GRANICA OPĆINE (GRANICA OBUHVATA PLANA)
- GRANICA NASELJA

OSTALE GRANICE

- PROSTOR OGRANIČENJA - OBALNA CRTA
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA U MORU
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA NA KOPNU

TRANSFORMATORSKA I RASKLOPNA POSTROJENJA

POSTROJENJE	PLANIRANO
	TRANSFORMATORSKA STANICA 110/10 kV
	TRANSFORMATORSKA STANICA 35/10 kV
	TRANSFORMATORSKA STANICA 10/0,4 kV

ELEKTROPRIJENOSNI UREĐAJI

	DALEKOVOD 110 kV
	K - podzemni ili podmorski
	DALEKOVOD 35 kV
	K - podzemni ili podmorski
	DALEKOVOD 10 kV
	K - podzemni ili podmorski
	KABELSKA STANICA (prijelaz kabela u dalekovod)

2.7.6. ICT

Razvoj širokopojsnih usluga od iznimnog je značaja za gospodarski razvoj Općine Postira. Najnovije širokopojsne usluge (obrazovanje putem interneta, rad od kuće, televizija visoke kakvoće, društveno umrežavanja i drugo) zahtijevaju odgovarajuće prijenosne kapacitete više od 20 Mbit/s koje je moguće ostvariti uz pomoć pristupne infrastrukture i bežičnih tehnologije nove generacije.

Općina Postira je omogućila prostorno-planske preduvjete koji ne ograničavaju daljnji razvoj širokopojsnih mreža. Uvođenje širokopojsnih usluga u različitim segmentima pridonosi poboljšanju njihove učinkovitosti.

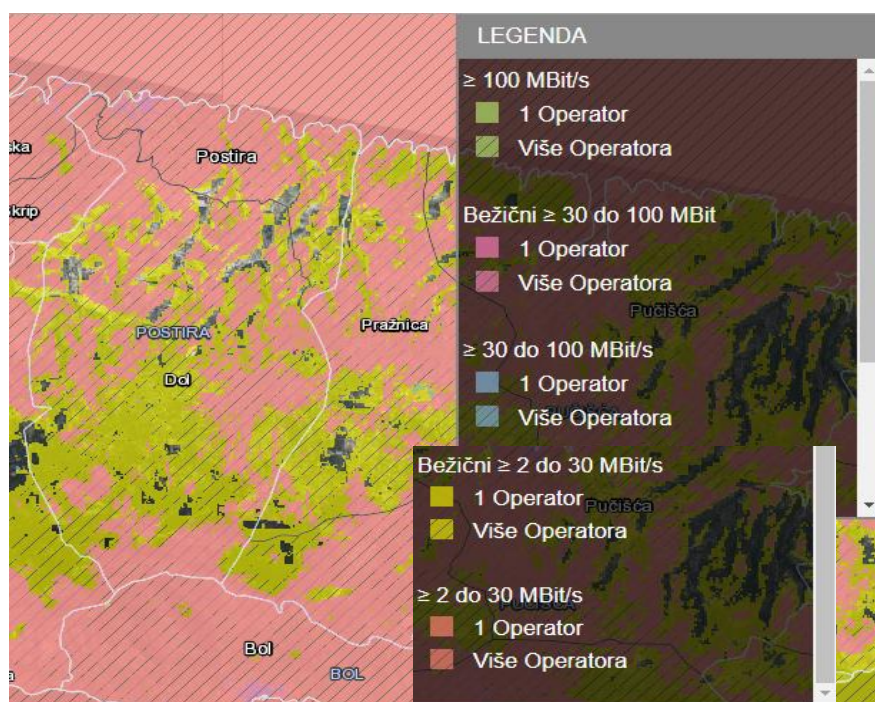
Tablica 39 Privatna kućanstva prema posjedovanju osobnog računala i korištenja interneta

	Ukupan broj privatnih kućanstva	Kućanstvo posjeduje osobno računalo (stolno ili prijenosno)			Kućanstvo se koristi internetom		
		Da	Ne	Nepoznato	Da	Ne	Nepoznato
Postira	556	276	275	5	263	287	6

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (07.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

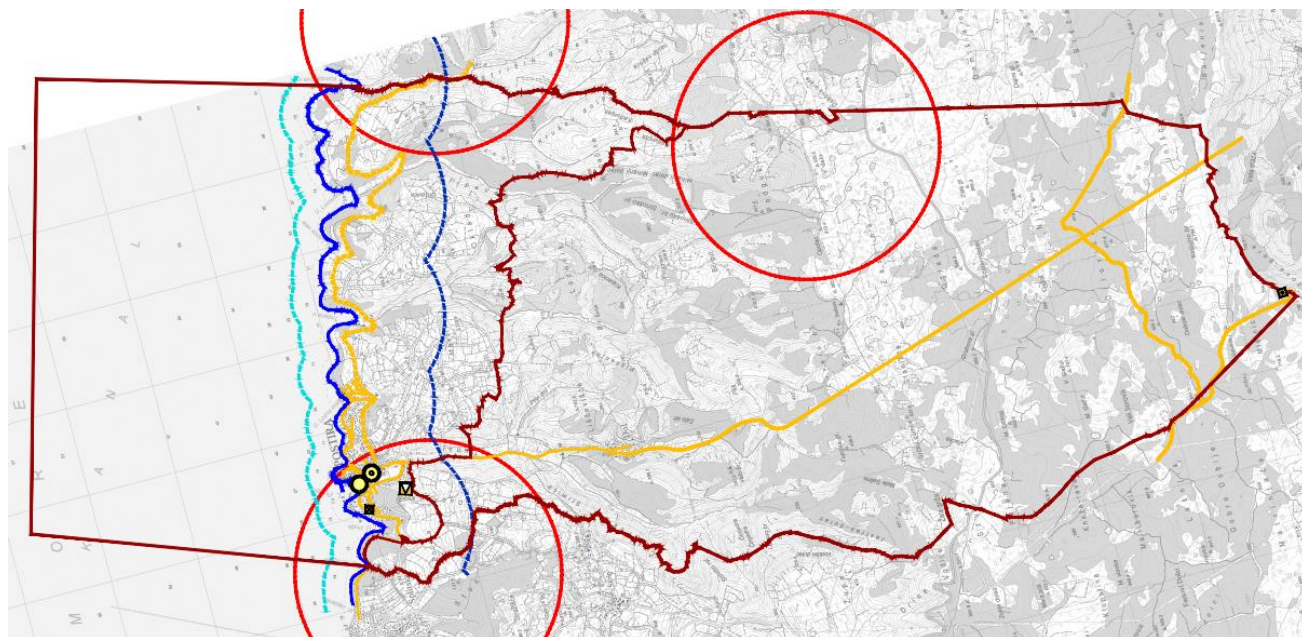
Broj osobnog računala bilo stolnog ili prijenosnog se do 2017. godine znatno povećao, jer su podaci dostupni iz popisa stanovništva 2011. godine. Danas skoro svako kućanstvo posjeduje računalo. Također se pristup internetu znatno povećao, a sad je u planu i sa REROM proširenje te mreže i na nedostupna mjesta.

Slika 6 Dostupnost širokopojsnog pristupa

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (07.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Ovakav prikaz obuhvaća područja, prikazana različitim bojama, za koja operatori imaju mogućnost pružanja širokopojasnog pristupa internetu pristupnim brzinama od 2 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s i većim od 100 Mbit/s putem vlastite infrastrukture, odnosno područja na kojima pojedini operatori mogu u kratkom roku i bez značajnijih ulaganja spojiti korisnike na vlastitu pristupnu širokopojasnu infrastrukturu.

TUMAČ ZNAKOVA

TERITORIJALNE I STATISTIČKE GRANICE

- GRANICA OPĆINE (GRANICA OBUHVATA PLANA)
- GRANICA NASELJA

OSTALE GRANICE

- PROSTOR OGRANIČENJA - OBALNA CRTA
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA U MORU
- PROSTOR OGRANIČENJA - GRANICA NA KOPNU

POŠTA

POSTUJE	PLANSKI	
		JEDINICA POŠTANSKE MREŽE

JAVNE TELEKOMUNIKACIJE

TELEFONSKA MREŽA - KOMUTACIJSKI ČVOROVI U NEPOKRETOJ MREŽI

POSTUJE	PLANSKI	
		MJESNA CENTRALA
		PODRUČNA CENTRALA

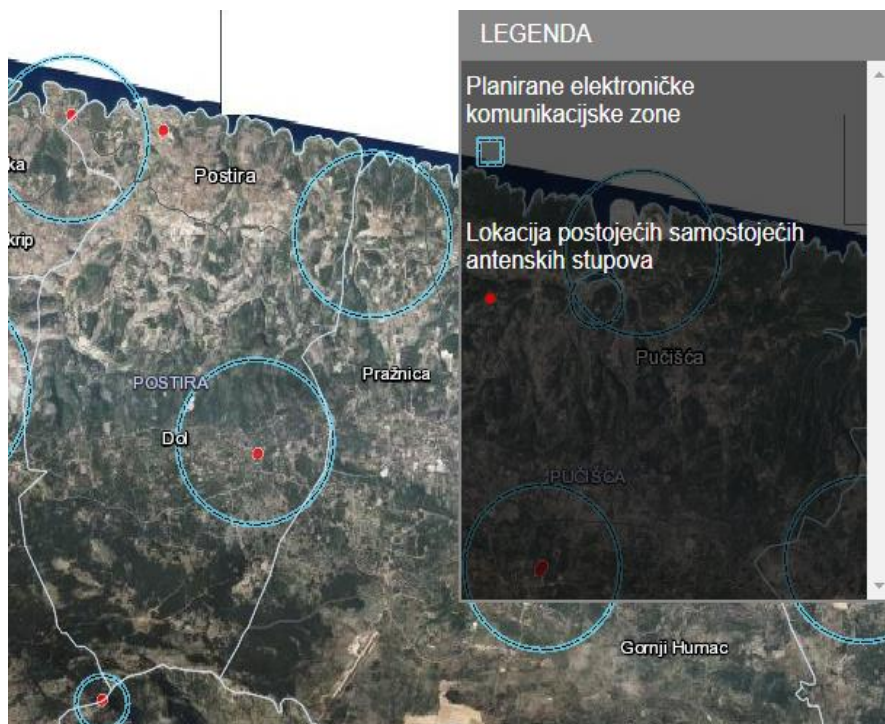
VODOVI I KANALI

		MAGISTRALNI
		KORISNIČKI I SPOJNI

JAVNE TELEKOMUNIKACIJE U POKRETOJ MREŽI

	RADIO-RELEJNA POSTAJA
	BAZNA RADIJSKA, GSM I NMT POSTAJA
	POLOŽAJ SAMOSTOJEĆIH ANTENSKIH STUPOVA
(mogući smještaj unutar kruga r=1500 m)

Slika 7 Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (07.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

2.7.7. Društvena infrastruktura

2.7.7.1. Odgoj i školstvo

Dječji vrtić Grdelin je javna ustanova koja u okviru djelatnosti predškolskog odgoja i naobrazbe te skrbi djece ostvaruje programe odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi na području Općine Postira.

Ustrojstvo organizacije rada vrtića sa 60 djece je podjeljeno u 3 skupine:

- 1 skupina za 6-satni program s 19 djece (07:00-13:00)
- 1 skupina za 9-satni program s 26 djece (06:30-15:30)
- 2 jasljičke grupe s 23 djece

Osnovna škola Vladimira Nazora se nalazi u Postirama. U školi se nastava odvija za učenike od I.-VIII. razreda i to za naselja Postira, Dol, Škrip i Splitska. Broji 143 učenika i 8 razrednih odjela. Odgojno-obrazovni program u školi se odvija u dvije smjene. Prva smjena (jutarnja) se izvodi od 8 i 15 do 13 i 30, a druga smjena (popodnevna) od 14 do 18 i 25 sati.

Tablica 40 Smjene, razredni odjeli i broj učenika u osnovnoj školu u Općini Postira

Smjene	Razredni odjeli	Broj odjela	Broj učenika
I.	Dva niža I., IV. (II., III.) + četiri viša razreda	6	38+66
II.	Dva niža (tjedno izmjenično)	2	39+66

Izvor: <http://os-vnazora-postira.skole.hr/> (04.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Od 1993. godine pri školi djeluje Područni odjel „POSTIRA“ Glazbene škole Josipa Hatzea iz Splita.

Tablica 41 Opremljenost područne škole u Općini Postira

Vrsta prostora	Broj	Veličina u m ²
Učionice za predmetnu i razrednu nastavu, knjižnica i posebni kabineti	11	497
Zbornica i uredi ravnatelja i tajnice	3	53
Kuhinja, alatnica i kotlovnica	3	78
Hodnici, hol škole, stubišta, potkrovlje, wc-i	15	480
Ukupno	32	1.108

Izvor: <http://os-vnazora-postira.skole.hr/> (04.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Pored postojećih učionica, u školi postoje dva adaptirana prostora u potkrovlju (za nastavu gitare i primanje roditelja), te kabinet za pripremu učitelja za TZK-a.

Na katu se još nalazi i kabinet defektologinje koji se koristi i za dopunsku i dodatnu nastavu.

U prizemlju škole se uz četiri učionice nalazi kuhinja, knjižnica, ured pedagoginje (u kojemu se izvodi i nastava klavira), kotlovnica.

Zbornica i uredi tajnice i ravnateljice se nalaze na katu.

Sagledavajući sveukupne potrebe učenika, učitelja i stručnih suradnika za suvremeniji pristup u realizaciji Nastavnog plana i programa, današnji prostorni uvjeti u Školi su nedostadni, jer se ovakvim korištenjem učionica ne može provesti isključivo kabinetska nastava.

Škola još posjeduje:

a) Sportski teren (asfalt) ima dostatnog prostora za održavanje nastave TZK i svih predviđenih športova. Za sve športove osigurana su nužna nastavna sredstva i pomagala. Naravno, ovo vrijedi samo za nastavu koja se održava po lijepom vremenu.

b) Školski vrt je zeleni dio okoliša Škole. Zasađen je raznovrsnim mediteranskim biljem, a tijekom cijele školske godine uredno ga održava Ekološka grupa i Eko patrola. Od 2012. godine, naša škola je postala Eko-škola pa smo u skladu s planom i programom Eko-škole napravili i izmjene u školskom vrtu tako da

je podijeljen na razredne parcele, koje se održavaju tijekom cijele školske godine. Cilj ove školske aktivnosti učenika je edukacija, očuvanje i kontinuirano održavanje istih.

c) Voćnjak, kao dio školskog vrta, služi za potrebe Učeničke zadruge "PODJEŽICE" Postira.

U projektu zdrave prehrane pri Eko-školi, provodimo različite aktivnosti, od izrade zdravih eko- kolača od mrkve, jabuka i agruma. Voće koje se koristi u izradi slastica, dolazi iz školskog voćnjaka.

Na otoku Braču postoje tri srednje škole, po jedna specijalistička škola u Pučišćima (klesarska) i Bolu i gimnazija u Supetru koja ujedno ima i strukovno obrazovanje iz područja ugostiteljstva i trgovine.

2.7.7.2. Zdravstvo i socijalna skrb

U svrhu zdravstvene i socijalne skrbi na području Općine nalazila se ambulanta opće medicine, zubar i ljekarna.

Općina Postira je 2018. godine osigurala 45.010 HRK za zdravstvo, što je u odnosu na 2017. godinu povećanje od 13%.

2.7.7.3. Kultura

Prema Regstru kulturnih dobara u općini Postira je zabilježeno 15 zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara i 1 nematerijalno kulturno dobro koji se mogu vidjeti u sljedećoj tablici.

Tablica 42 Kulturna dobra na području Općine Postira

Mjesto	Naziv
Dol	Crkva Očišćenja Blažene Djevice Marije
Dol	Crkva sv. Barbare
Dol	Crkva sv. Mihovila
Dol	Crkva sv. Petra
Dol	Crkva sv. Vida
Dol	Čelinjaci (košnice)
Dol	Kaštel Gospodnetić
Dol	Ruralna cjelina naselja Dol
Dol	Sekundarno naselje Gažul (Bežmeka ston)
Dol	Priprema tradicionalnog jela dolska torta hrupočuša
Postira	Arheološko nalazište Mirje
Postira	Crkva sv. Ante
Postira	Crkva sv. Ivana Krstitelja i ranokršćanska crkva
Postira	Ostaci crkve u uvali Lovrečina
Postira	Ostaci vile rustike i srednjovjekovne crkve
Postira	Rodna kuća Vladimira Nazora

Izvor: <http://www.min-kulture.hr/> (04.01.2019.), obrada UHY Savjetovanje

Arheološko nalazište Mirje

Kasnoantičko nalazište na Malom brigu iznad Postira. Četvrtasti sklop rasčlanjen je u rizalitima na zapadnoj strani uz koju se proteže poljski put. Po obodu sačuvane cisterne, a u unutrašnjosti ostaci nekadašnjeg trijema sa kamenim stupovima. Brojni ulomci kamenog crkvenog namještaja ukazuju na postojanje sakralnog sklopa i datiraju ovaj arheološki kompleks u 6.st.

Slika 8 Arheološko nalazište Mirje

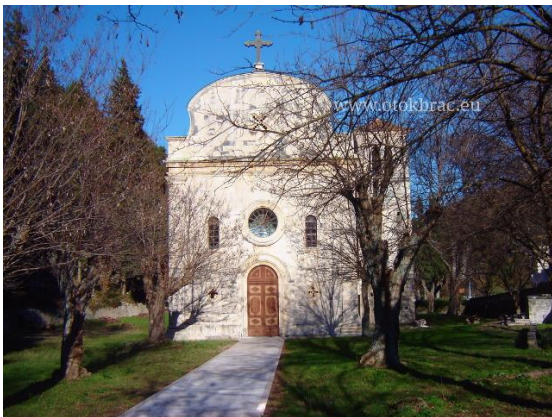

Izvor: <https://www.google.com/> (07.01.2019.)

Crkva Očišćenja Blažene Djevice Marije

Pročelje s izvijenim polukružnim zabatom i arhitektonskom plastikom u baroknoj tradiciji podignuto je 1866. Glavni ulaz na jugoistoku s polukružnim završetkom flankiran je prozorima u obliku rozete sa prošupljenim četverolistom. U osi je veća rozeta s dva uspravna prozora sa strana, a nad bogato profiliranim vijencem je visoki zabat sa četverolistom u sredini i postoljima na uglovima. Na istočnoj strani je zvonik sa jednostavnom ložom i četverostrešnim krovom. Jednobrodna građevina artikulirana je plitkim pilastrima na bočnim zidovima te bogato profiliranim vijencem, atikom i ravnim stropom sa gušom i vijencem u podanku u klasicističkoj tradiciji. Oslíkana je plavim i smeđim marmoriziranjem.

Slika 9 Crkva Očišćenja Blažene Djevice Marije

Izvor: <https://www.google.com/> (07.01.2019.)

Crkva sv. Mihovila

Na vrhu brda Miholjrat visoko iznad naselja Dol predromanička je crkva sv. Mihovila iz 9.-10. stoljeća. Jednostavna građevina s polukružnom apsidom i glatkom žbukanom vanjštinom, pokrivena je krovom s kamenim pločama. Unutrašnjost je raščlanjena na tri traveja s dva para lezna i pojasnicama koje nose svod poprečno na os crkve. Uži srednji travej i tragovi žbuke tambura ukazuje da je izvorno crkva imala kupolu. Za glavni ulaz u crkvu korišten je uspravljen antički sarkofag kojem je probijeno dno, a nad njim je postavljen viseći luk nad prošupljenom lunetom. Obnovom crkvice poč. 14. st. kupola je zamijenjena svodom, a oslikani su posvetni križevi u medaljonima.

Slika 10 Crkva sv. Mihovila

Izvor: <https://www.google.com/> (07.01.2019.)

Čelinjaci (košnice)

Čelinjaci (košnice) položeni su u longitudinalnim nizovima na istočnoj strani sela Dol. Na području koje stanovnici nazivaju čelinjak ili u čele bilo je i do 200-njak košnica koje su pripadale obitelji Gospodnetić. Sačuvanih i obnovljenih 25 košnica i danas je položeno u četiri reda formirana u suhozidnim podzidima kojima se pristupa makadamskim putem sa juga. Osobitost ovih košnica (kamenica) je što su građene od kamenih ploča sa krovom na dvije vode. Čelinjaci su dio identiteta sela Dol čiji ih stanovnici obnavljaju i održavaju.

Slika 11 Košnice na području naselja Dol

Izvor: <https://www.google.com/> (07.01.2019.)

Kaštel Gospodnetić

Kuća Gospodnetić u Dolu na Braču smještena je na padini u sjeveroistočnom dijelu naselja. Oko sklopa je zid sa skarpom i kordonskim vijencem, ostatak nekadašnjeg obrambenog dvorišta na kojem je lučni ulaz s bunjatom i bogatim baroknim grbom plemićke obitelji Gospodnetić. Kuća je dvokatnica u obliku slova L sa ugaonom kulom na sjeverozapadu i vrijedan je primjer stambene arhitekture s monumentalnim krovom pokrivenim nepravilnim kamenim pločama. Sklop Gospodnetić je građen kao utvrđeni dvorac 17. st., a nakon temeljite obnove koncem 19. st. sačuvan je izvorni interijer i kontinuitet stanovanja obitelji Gospodnetić od vremena izgradnje kaštela.

Slika 12 Kaštel Gospodnetić

Izvor: <https://www.google.com/> (07.01.2019.)

Ruralna cjelina naselja Dol

Naselje u unutrašnjosti otoka koje se prvi put spominje u 14. st. Zbijeno izduženo naselje formirano je po strmim pristrancima i razvilo se uz longitudinalnu komunikaciju od stare župne crkve sv. Petra na jugu do nove na rubu polja. Kuće ruralnog tipa s kamenim krovovima smještene su na stjenovitom obronku dubokog prodola kojima dominira utvrđeni sklop Gospodnetić. Današnji izgled ruralne cjeline oblikovan je u 18. i 19. st. monumentalnom tradicijskom stambenom arhitekturom. Prostorna organizacija zbijenog naselja prilagođena je oblicima terena i prirodnim slojnicama.

Rodna kuća Vladimira Nazora

Rodna kuća pjesnika Vladimira Nazora (1876.-1949.) smještena je na rivi u Postirama i vezana je za prve godine pjesnikovog djetinjstva u nekadašnjoj kući Tommaseo. Kamena dvokatnica s visokim potkrovljem i kulom na istoku izvorno je kasnoerenesansni kaštel Lazaneo, najstarija građevina u Postirama sagrađena za obranu luke. Na južnom pročelju uzidan je grb obitelji Lazaneo s prikazom zmije koja guta glavu ptice u letu i natpisom INVTRVNQ. PARATVS. Na klesanojatici sa bočnim volutama je urezano LAVS DEO te središnja ploča s natpisom. U unutrašnjosti i vanjštini zgrade vidljivi su tragovi nekadašnjih ugaonih stražarnica na konzolama.

Slika 13 Rodna kuća Vladimira Nazora

Izvor: <https://www.google.com/> (07.01.2019.)

Priprema tradicijskog jela dolska torta hrpaćuša

Priprema tradicijskog jela dolska torta hrpaćuša jedna je od najznačajnijih tradicija mjesta Dol na otoku Braču i zaštićeno je nematerijalno kulturno dobro RH. Dolska torta hrpaćuša jedinstvena je po svom izgledu, a dobila je naziv po lokalnom kamenu „hrpaćuša“, na koji slastica neodoljivo podsjeća. Kolač, danas poznat pod nazivom dolska torta, radio se samo u mjestu Dol. Kako nema pisanih dokumenata o nastanku dolske torte, točno vrijeme kada se počela spravljati teško je odrediti. Prema kazivanjima najstarijih živućih stanovnika u mjestu, početak pripreme jela datira iz 19. stoljeća, a vjerojatno se spravljalo i ranije.

Slika 14 Dolska torta hrpaćuša

Izvor: <https://www.google.com/> (07.01.2019.)

2.7.7.3.1. Kulturna događanja

Svake godine na području Općine Postira se organiziraju razna događanja, od kojih je potrebno istaknuti:

- Krnevol – veljača (uz povorku i čitanje testamenta i spaljivanje Jure Karnevola)
- Međunarodni turnir u dječjem nogometu – ožujak / travanj te listopad (okuplja oko 400 sudionika iz Hrvatske i susjednih zemalja i traje 3 dana)
- Nazorovi dani – svibanj (kulturno – prosvjetna manifestacija)
- Postirsko lito – od lipnja do kraja kolovoza
- Regata ol' postirske fjere - srpanj
- Postira seaside film festival na Pjaci - srpanj
- Mala noćna regata - kolovoz
- Noć hrpaćuše u Dolu - kolovoz
- Otvoreno prvenstvo Brača u orijentacijskom trčanju - listopad

➤ Svjetsko prvenstvo u branju maslina – listopad

Tu je mnogo i ostalih događanja, od predstava za djecu i odrasle, do izložbi, Fešti od uja, Ribarskih fešti, dječjih radionica, koncerata klasične glazbe, koncerata klapa, folklornih nastupa, malih sajмова domaćih kolača i lokalnih proizvoda, natjecanja u tradicionalnim igrama i slično. Gotovo u svakom mjesecu u godini određena su događanja, organizirana bilo od strane Turističke zajednice općine Postira, Poljoprivredne zadruge, Udruge "Berekin", Općine Postira, bilo od strane Župe Postira, Osnovne škole "Vladimir Nazor", Dječjeg vrtića "Grdelin" ili individualnih inicijativa.

2.7.7.4. Sport i rekreacija

Sport je sastavni dio života u Općini Postira, zahvaljujući blagoj klimi, povoljnim vjetrovima i velikom broju sunčanih sati, pa time i manjom količinom oborina, tijekom godine.

Unutar općine osnovane su 6 sportske udruge:

- Boćarski klub „Postira“
- Nogometni klub „Postira-Sardi“
- Planinarsko društvo „Profunda“
- MOTO KLUB BRAČ 2005
- Jedriličarski klub „Postira“
- Udruga mladih opine Postira „Berekin“

Postojeća sportska infrastruktura sastoji se od:

- Dva nogometna travnata terena
- Dva školska igrališta

3. SWOT ANALIZA

3.1. Kapaciteti sustava Općine

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena međuopćinska suradnja • Općina Postira je član LAG-a BRAČ • Općina Postira je član LAGUR-a BRAČ • Djelatnici s odgovarajućim stručnim kvalifikacijama • Mladi tim s jasno izraženom vizijom i čvrstom željom za rast i razvoj općine 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepovjerenje u institucije i mehanizme lokalne samouprave • Ne postoji tim za pripremu i upravljanje projektima • Znatna dio kvalificiranih kadrova, posebno mladi emigrirao je u veća središta
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Mogućnosti financiranja iz nacionalnih i EU fondova • Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa kao pomoć integraciji lokalne zajednice u kreiranju novih projekata • Podizanje svijesti mladih kako bi isti sudjelovali u lokalnim aktivnostima • Ulaganjem u stručno osposobljavanje populacije omogućiti kvalitetni razvoj Općine • Sufinanciranje lokalnih edukacija, seminara i programa usavršavanja cijeloživotnog učenja, strukovnog i visokog obrazovanja • „Uvoz“ radne snage 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak sredstava za financiranje rada i aktivnosti lokalnog stanovništva • Loše gospodarske prilike mogu dovesti do otežanog financiranja • Administrativne barijere za poslovna ulaganja

3.2. Resursi i infrastruktura

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Privlačan i specifičan geografski položaj • Autentično mjesto za kvalitetan život • Mediteranska klima • Valorizacija prirodne baštine • Postojanje Plana gospodarenja otpadom 2017.-2022. • Bogata prirodna i kulturna baština • Pitka voda visoke kvalitete 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobar geografski položaj nedovoljno iskorišten kao resurs za razvoj općine • Neiskorištenost prirodnih resursa za proizvodnju energije • Neodgovarajuća širina i nepostojanje suvremenog kolnika na poljskim i šumskim putevima • Nedostatak čekališnih traka za automobile i parking prostor • Star, prekapacitiran vodoopskrbni sustav • Zagađenje okoliša povećanom količinom otpadnih voda • Ribarstvo i marikultura nisu dovoljno razvijeni s obzirom na prirodne preduvjete • Neriješeni imovinsko-pravni odnosi • Divlja odlagališta čvrstog otpada • Nekontrolirana i neplanska gradnja • Depopulacija i denatalitet • Starenje stanovništva i odlazak mladih u veće gradove • Nedostatak kvalitetne radne snage • Mala ponuda radnih mjesta za osobe s visokim obrazovanjem
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Unaprjeđenje i povećanje zračne luke Brač • Unaprjeđenje gospodarenja prostorom • Prepoznavanje važnosti zaštite okoliša na državnoj i EU razini • Obnova i prenamjena starih objekata • Ulaganje i poticanje ulaganja u obnovljive izvore energije • Poboljšanje komunalne infrastrukture • Poboljšanje prometne infrastrukture • Valorizacija prirodne baštine u turističke svrhe • Potencijal za korištenje alternativnih izvora energije 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilegalno građenje • Opasnost od požara i daljnje devastacije okoliša • Nastavak trenda odlaska mladih i obrazovanih ljudi • Starenje stanovništva • Potencijalni ekološki problemi kao što su devastacija obale i požari

<ul style="list-style-type: none"> • Uređenje pristupnih staza za interventna vozila, autobusnih stajališta i pločnika za pješake 	
--	--

3.3. Društvene djelatnosti

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Unutar općine osnovano 25 udruga (kulturno-umjetničkih, sportskih...) • Kulturološka autentičnost: stil življenja, hrana, ambijent, arhitektura, itd. • Postojanje brojnih tradicijskih zanimanja • Mnoštvo spomenika • Inovativnost u kreiranju novih programa, radionica i projekata knjižnice (programi za poticanje čitanja i opismenjavanja) • Produženi boravak djece u vrtiću • Dobra sinergija obrazovnih institucija, roditelja, lokalnih institucija, vjerskih institucija i TZ-a • Prva Eko škola na Braču 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak financijskih sredstava za očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine • Nedostatak društvene infrastrukture: kulturnih centara, zatvorenih sportskih terena • Mali broj educiranog lokalnog stanovništva • Nedovoljan broj specijalizirane i kvalitetne radne snage • Needuciranost lokalnog stanovništva o EU projektima i mogućnostima njihovog financiranja • Neuređene rekreacijske staze (pješačke, biciklističke...) • Nedostatak odgojno-obrazovne infrastrukture • Nepostojanje staračkog doma • Nedovoljno valorizirana kulturna baština • Nedovoljno sadržaja za mlade
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizacija i valorizacija kulturne baštine • Razvoj ponude vodenih sportova • Unapređenje promidžbe kulturoloških, sportskih i drugih događaja • Lokalna, regionalna i međunarodna suradnja na polju društvenih djelatnosti • Pokretanje novih aktivnosti i programa u području odgoja i obrazovanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Imovinsko-pravni odnosi kao kočnica daljnjeg razvoja i učinkovitijeg organiziranja društvenih djelatnosti • Otežano pronalaženje odgovarajućih izvora financiranja za društvenu infrastrukturu • Nastavak emigracije i depopulacije stanovništva što za posljedicu ima i manji broj učenika u školama i vrtićima • Razvoj društvenih djelatnosti usmjeren ponajprije na turizam / turističku sezonu,

<ul style="list-style-type: none"> • Programi stručnog usavršavanja zaposlenika odgojno obrazovnih institucija • Izgradnja dodatne, odgojno obrazovne, društvene i sportske infrastrukture i obnova i nadogradnja postojeće infrstrukture • Korištenje sustava nacionalnih programa za razvoj poduzetništva u pogledu održivog društvenog razvoja • Mogućnost korištenja financijskih sredstava iz EU i nacionalnih fondova 	zanemarujući potrebe lokalnog stanovništva
---	--

3.4. Gospodarstvo

SNAGE	SLABOSTI
<p>TURIZAM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geografski položaj, blaga mediteranska klima, čisto more, očuvana priroda i okoliš • Sinergija poljoprivrede, ribarstva i turizma • Duga turistička tradicija • Promišljeni razvoj i napredak • Autohtona i tradicionalna gastronomija • Postojanje tradicionalnih obrta i zanata • Turizam koji nije usmjeren ka masovnosti • Duga tradicija malog hotelijerstva i obiteljskih iznajmljivača • Podrška lokalne zajednice i lokalne samouprave razvoju turizma, ideji izgradnje novog hotela kao pokretača daljnjeg osmišljenog razvoja turizma <p>POLJOPRIVREDA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očuvani okoliš, nezagađeno tlo, povoljna mediteranska klima • Najrazvijenije poljoprivredno područje na otoku Braču 	<p>TURIZAM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sezonalnost • Sezonska radna snaga • Motiv dolaska je baziran većinom samo na sunce i more • Loša prometna infrastruktura • Nedostatak financijskih sredstava koji bi se usmjerili ka razvoju turizma • Nepostojanje strategije razvoja turizma <p>POLJOPRIVREDA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loša infrastruktura poljoprivrednih područja (navodnjavanje) • Usitnjenost poljoprivrednog zemljišta • Nedovoljna iskorištenost resursa za razvoj poljoprivrede • Neriješeni imovinsko-pravni odnosi • Nepostojanje sustava navodnjavanja za više proizvođača odjednom • Zamiranje stočarskih i ratarskih djelatnosti • Slabi kapaciteti lokalnih poljoprivrednika za iskorištavanje fondova

<ul style="list-style-type: none"> • Poljoprivredna zadruga s dugom tradicijom i visokom proizvodnjom koja je dobar primjer sinergije uljarstva i turizma • Tlo povoljno za uzgoj aromatičnog i ljekovitog bilja, trajnih nasada, poglavito maslina, te kvalitetna ispaša za pčelare • Poljoprivredna tradicija • Velik broj OPG-ova • Članstvo Općine Postira u LAG-u Brač <p>MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susretljivost, organiziranost i otvorenost Općine svakom potencijalnom investitoru i projektu • Razvijena industrija ribe (izlov, prerada i uzgoj) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno obrazovanog stanovništva u sektoru poljoprivrede i šumarstva • Visok udio staračkih domaćinstava što ima za posljedicu postupno zapuštanje obradivih površina i sklonost k prelasku na poljoprivrednu monokulturu (maslinarstvo na uštrb vinogradarstva) • Relativno male produkcije proizvoda maslinarstva i ovčarstva (maslinovo ulje, ovčji sir, sapun ..) • Nedostatak interesnog udruživanja OPG-ova. <p>MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nerazvijeno malo i srednje poduzetništvo • Ne postoji program mjera poticanja poduzetništva • Nedostatak investicija • Niska razina poslovnog optimizma/negativna poslovna klima • Prepreke pri razvoju djelatnosti (neusklađenost Zakona) • Neusklađenost ponude i potražnje • Nedostatak stručnog znanja za pripremu projekata, osobito za apliciranje projekata na EU strukturne fondove
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Prilike financiranja projekata iz EU i nacionalnih fondova • Mogućnost izgradnje gospodarskih zona • Program poticanja poduzetništva <p>TURIZAM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj novih oblika turizma • Jedinstvene i kvalitetne manifestacije • Autohtona gastronomija 	<p>TURIZAM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sunce i more više neće biti dostatni za privlačenje turista, kako stranih tako ni domaćih • Nekontrolirana divlja gradnja • Prirodna zagađenja • Teroristički napadi • Elementarne nepogode <p>POLJOPRIVREDA</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Osmišljavanje sinergijske turističke ponude za cijeli Brač • Unaprjeđenje turističke infrastrukture • Turistička infrastruktura koja omogućava boravak na čistom i svježem zraku (šetnice, biciklističke staze i sl.) • Infrastruktura koja je pogodna za boravak s djecom • Unapređenje promidžbe kulturoloških, sportskih i drugih tradicionalnih događaja • Identificiranje otoka kao eko destinacije • Različiti poticaji i programi kreditiranja za elitni turizam <p>POLJOPRIVREDA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost korištenja mjera za unaprjeđivanje rasta i razvoja poljoprivrede • Financiranje putem EU i nacionalnih fondova • Brendiranje lokalnih proizvoda • Razvoj certificirane ekološke proizvodnje <p>MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dugoročno povoljno kretanje potražnje za proizvodima i uslugama • Raspoloživost EU fondova/programa za razvoj SME • E-marketing • Privatno-privatna i javno-privatna suradnja • Rastući interes lokalnog stanovništva za samozapošljavanjem • Uspostava suradnje poduzetnika i obrtnika za županijskoj, nacionalnoj i EU razini 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirani odlazak mlade radne snage s otoka • Opasnost od uzurpiranja poljoprivrednih površina uz obalu i naselja koja nisu u skladu s održivim razvojem i krajolikom • Neupućenost poljoprivrednika u njihova prava na iskorištenje sredstava iz fonda za Ruralni razvoj • Zahtjevan i dugotrajan postupak za iskorištavanje sredstava iz fondova • Nerazumijevanje nadležnih institucija za probleme poljoprivrednika i njihova ulaganja • Klimatske promjene <p>MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno proaktivna javna gospodarska tijela na nivou RH koje imaju zadatak poticati gospodarstvo • Nestabilna gospodarska politička situacija • Netransparentno poslovno okruženje • Gubitak interesa za obiteljskim poduzetništvom • Sporo i neefikasno sudstvo • Preveliki uvoz robe i usluga koji se proizvode i na domaćem tržištu • Administrativne barijere pri ulaganju u poduzetništvo
--	--

4. STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM

Strateški razvojni program polazi od analize stanja koja je prezentirana u prethodnim dijelovima dokumenta. U ovom dijelu programa donose se vizija i misija općine, koje uz ciljeve EU čine podlogu za definiranje ciljeva, prioriteta i mjera strateškog programa. Ciljevi, prioriteti i mjere predstavljaju komponente čijim će se ostvarenjem postići željeno društveno-gospodarsko stanje. Isti će se ostvariti putem provedbe projekata, koji su definirani u odnosu na svaku pojedinu mjeru unutar svakog prioriteta i cilja.

4.1. Vizija i misija

Vizija je poželjna slika budućnosti koja se može ostvariti uspješnom strategijom. Točnije, vizija strateškog razvojnog programa općine Postira definira željeno stanje nakon uspješnog provođenja strateških ciljeva, prioriteta i mjera koji će se ostvariti pomoću definiranih projekata.

VIZIJA: Jedinstven spoj tradicionalnih vrijednosti otočkog života i modernih sadržaja ostvaren na održivim razvojnim temeljima.

Misija predstavlja način na koji ćemo ostvariti viziju. Ona ocrta primarne ciljeve, potiče nas da razmišljamo o djelokrugu utjecaja općine te time postaje nacrt strategije tj. predstavlja osnovu za definiranje ciljeva i donošenje odluka.

MISIJA: Svim stanovnicima općine Postira osigurati kvalitetu života i sve potrebne sadržaje kroz kontinuirane pametne, zelene, održive i socijalno pravedne investicije i aktivnosti.

Misiju gotovo možemo nazvati internim dokumentom. Reći će gdje Općina trenutno stoji i koji joj je prvi korak u budućnost.

4.2. Strateški ciljevi razvoja

Strateški ciljevi proizlaze iz definirane vizije i odgovaraju na pitanja „Što naša vizija sve uključuje?“ „Što trebamo postići da bismo ostvarili viziju?“

U svrhu ispunjenja vizije i misije potrebno je definirati strateške ciljeve.

Općina se svojom Strategijom razvoja godine mora uklopiti u ciljeve Europske unije.

Približavanjem 2020. godine Europska unija je postavila nove strateške ciljeve za sljedeće višegodišnje razdoblje od 2021. do 2027. godine, koji će koncem 2020. godine biti konačno usvojeni i usklađeni sa novim višegodišnjim financijskim okvirom (odnosno proračunom Europske unije).

Imajući na umu različite izazove s kojima se europsko društvo suočava, Europska je unija svoj razvojni fokus za naredni period usmjerila na 5 glavnih ciljeva:

- **pametniju Europu** (usmjerivanjem na inovacije, digitalizaciju, gospodarsku preobrazbu i potporu malim i srednjim poduzećima),
- **zeleniju Europu** bez ugljika (provedbom Pariškog sporazuma i ulaganjem u energetske tranzicije, obnovljive izvore energije i borbu protiv klimatskih promjena),
- **povezaniju Europu** (opremljenu strateškim prometnim i digitalnim mrežama),
- **socijalniju Europu** (provedbom europskog stupa socijalnih prava i podupiranjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja, stjecanja vještina, socijalne uključenosti i jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi) te
- **Europu bližu građanima** (podupiranjem strategija vođenih na lokalnoj razini i održivog urbanog razvoja u cijelom EU-u).

Sukladno viziji i misiji te ciljevima EU postavljeno je pet strateških ciljeva Općine Postira do 2027. godine:

CILJ 1: Pametna općina Postira promicanjem modernog i pametnog gospodarskog okruženja

CILJ 2: Zelenija općina Postira promicanjem ekološki vrijednih ulaganja te prilagodbom klimatskim izazovima

CILJ 3: Povezanija općina Postira razvojem i jačanjem prometnih i digitalnih mreža

CILJ 4: Socijalnija općina Postira promicanjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti

CILJ 5: Općina bliža čovjeku promicanjem održivog i integriranog razvoja i novih sadržaja

4.2.1. Prioriteti i mjere

Za svaki definirani strateški cilj određeni su prioriteti koji predstavljaju određene komponente pri ispunjenju ciljeva. Pojednostavljeno, prioriteti su specifični ciljevi na koje se glavni cilj dijeli, od kojih je svaki jednako važan bez obzira na redoslijed pisanja. Za svaki prioritet određene su mjere preko kojih će se prioriteti ostvariti.

Sukladno definiranim strateškim ciljevima Općine Postira do 2027. određeni su sljedeći prioriteti i mjere:

CILJ 1: Pametna općina Postira promicanjem modernog i pametnog gospodarskog okruženja	PRIORITET 1.1: Jačanje institucionalnog kapaciteta Općine Postira	MJERE: 1.1.1. Jačanje kapaciteta Općine za provedbu Strategije i programa EU 1.1.2. Unaprjeđenje suradnje s drugim JLS-ovima unutar RH 1.1.3. Unaprjeđenje suradnje s drugim JLS-ovima izvan RH
	PRIORITET 1.2: Digitalizacija uprave Općine i implementacija IKT rješenja	MJERE: 1.2.1. IKT rješenja za lokalnu upravu, e-usluge i aplikacije Općine 1.2.2. Implementacija IKT i aplikacija za digitalne vještine i digitalnu uključenost na području Općine
	PRIORITET 1.3. Poticanje razvoja MSP-ova na području Općine Postira	MJERE: 1.3.1. Promicanje razvoja MSP-ova novom i unaprjeđenom poslovnom infrastrukturom 1.3.2. Promicanje razvoja MSP-ova unaprjeđenjem poslovanja kroz internacionalizaciju, pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju te napredne usluge potpore 1.3.3. Promicanje poslovnog okruženja kroz inkubacijske usluge, poticanje start-up tvrtki i inovacijskih klastera 1.3.4. Promicanje aktivnosti istraživanja i razvoja među poduzetnicima i znanstvenim organizacijama
	PRIORITET 1.4. Ulaganje u znanstvenu i istraživačku infrastrukturu na području Općine Postira	MJERE: 1.4.1. Poticanje ulaganja u u fiksnu i/ili nematerijalnu imovinu povezanu s aktivnostima istraživanja i inovacija 1.4.2. Poticanje aktivnosti istraživanja i razvoja uključujući umrežavanje

<p>CILJ 2: Zelenija općina Postira promicanjem ekološki vrijednih ulaganja te prilagodbom klimatskim izazovima</p>	<p>PRIORITET 2.1: Poticanje energetske učinkovitosti i obnove infrastrukture</p>	<p>MJERE: 2.1.1. Pokretanje programa poticanja investicijskih projekata u energetske učinkovitost MSP-ova Općine 2.1.2. Program obnova stambenih zgrada 2.1.3. Program obnova javne infrastrukture radi povećanja energetske učinkovitosti</p>
	<p>PRIORITET 2.2: Promicanje obnovljivih izvora energije na području Općine Postira</p>	<p>MJERE: 2.2.1. Obnovljivi izvori energije: vjetar 2.2.2. Obnovljivi izvori energije: solarna energija 2.2.3. Obnovljivi izvori energije: biomasa 2.2.4. Obnovljivi izvori energije: more 2.2.5. Ostali obnovljivi izvori energije (uključujući geotermalnu energiju) 2.2.6. Pametni sustavi distribucije energije pri srednjim i niskim razinama voltaže (uključujući pametne mreže i IKT sustave) i povezano skladištenje 2.2.7. Visokoučinkovita kogeneracija, centralizirano grijanje i hlađenje</p>
	<p>PRIORITET 2.3: Promicanje ekoloških i klimatski prilagođenih investicija</p>	<p>MJERE: 2.3.1. Program za prilagodbu, sprečavanje i upravljanje rizicima od poplava 2.3.2. Program za prilagodbu, sprečavanje i upravljanje rizicima požara 2.3.3. Program za prilagodbu, sprečavanje i upravljanje rizicima oluja i suša 2.3.4. Program za prilagodbu, sprečavanje i upravljanje rizicima povezanim s ljudskim aktivnostima</p>

	<p>PRIORITET 2.4: Promicanje investicija za upravljanje vodnim resursima</p>	<p>MJERE:</p> <p>2.4.1. Osiguranje vode za ljudsku upotrebu na području Općine (crpilišta, infrastruktura za obradu, skladištenje i distribuciju, mjere za povećanje učinkovitosti, opskrba pitkom vodom)</p> <p>2.4.2. Vodno gospodarstvo i očuvanje vodnih resursa</p> <p>2.4.3. Upravljanje odvodnjom i pročišćavanje otpadnih voda</p>
	<p>PRIORITET 2.5: Promicanje investicija za održivo upravljanje otpadom</p>	<p>MJERE:</p> <p>2.5.1. Unaprjeđenje gospodarenja kućanskim otpadom (sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine, odvajanje, recikliranje)</p> <p>2.5.2. Unaprjeđenje gospodarenja kućanskim otpadom (mehaničko-biološka obrada, termalna obrada)</p> <p>2.5.3. Unaprjeđenje gospodarenja trgovačkim, industrijskim i opasnim otpadom</p> <p>2.5.4. Promicanje upotrebe recikliranih materijala kao sirovina</p> <p>2.5.5. Sanacija industrijskih lokacija i onečišćenog zemljišta</p>
	<p>PRIORITET 2.6: Zaštita i obnova prirode i bioraznolikosti uključujući i područje Natura 2000</p>	<p>MJERE:</p> <p>2.6.1. Mjere za kvalitetu zraka i smanjivanje buke na području Općine</p> <p>2.6.2. Zaštita, obnova i održiva upotreba područja Natura 2000</p> <p>2.6.3. Zaštita prirode i biološke raznolikosti, zelena infrastruktura</p>

CILJ 3: Povezanija općina Postira razvojem i jačanjem prometnih i digitalnih mreža	PRIORITET 3.1: Implementacija širokopojasne mreže i druge IKT infrastrukture	MJERE: 3.1.1. Implementacija širokopojasne mreže na području Općine 3.1.2. Implementacija IKT infrastrukture na području Općine
	PRIORITET 3.2: Unaprjeđenje prometne infrastrukture	MJERE: 3.2.1. Izgradnja i obnova cesta na području Općine 3.2.2. Infrastruktura i vozila čistog općinskog prometa 3.2.3. Biciklistička infrastruktura 3.2.4. Infrastruktura za alternativna goriva 3.2.5. Multimodalni promet (osim gradskog) 3.2.6. Ostale morske luke
	PRIORITET 3.3: Digitalizacija prometa Općine Postira	MJERE: 3.3.1. Digitalizacija cestovnog prometa na području Općine 3.3.2. Digitalizacija ostalih načina prijevoza u Općini

CILJ 4: Socijalnija općina Postira promicanjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti	PRIORITET 4.1: Poticanje ulaganja u predškolsku i školsku infrastrukturu i programe	MJERE: 4.1.1. Infrastruktura za rani i predškolski odgoj i obrazovanje na području Općine 4.1.2. Infrastruktura za osnovno i sekundarno obrazovanje na području Općine 4.1.3. Infrastruktura za tercijarno/visoko obrazovanje na području Općine 4.1.4. Infrastruktura za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i obrazovanje odraslih na području Općine 4.1.5. Potpora za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (isključujući infrastrukturu) 4.1.6. Potpora za osnovno i sekundarno obrazovanje (isključujući infrastrukturu) 4.1.7. Potpora za tercijarno/visoko obrazovanje (isključujući infrastrukturu) 4.1.8. Potpora za obrazovanje odraslih (isključujući infrastrukturu)
	PRIORITET 4.2: Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe	MJERE: 4.2.1. Unaprjeđenje stambene infrastrukture 4.2.2. Ostala socijalna infrastruktura koja doprinosi uključivanju u zajednicu
	PRIORITET 4.3: Poticanje ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu i sadržaje	MJERE: 4.3.1. Zdravstvena infrastruktura 4.3.2. Zdravstvena oprema 4.3.3. Pokretna imovina zdravstvenog sustava 4.3.4. Digitalizacija zdravstvene skrbi

	<p>PRIORITET 4.4: Promicanje edukacija i zapošljavanja svih skupina na području Općine</p>	<p>MJERE: 4.4.1. Mjere za poboljšanje pristupa zapošljavanju 4.4.2. Mjere za promicanje pristupa zapošljavanju dugotrajno nezaposlenih 4.4.3. Posebna potpora za zapošljavanje mladih i socioekonomsku integraciju mladih 4.4.4. Potpora za samozapošljavanje i pokretanje poslovanja 4.4.5. Potpora za socijalnu ekonomiju i socijalna poduzeća 4.4.6. Potpora za usklađivanje s potrebama tržišta rada i promjene radnog statusa 4.4.7. Potpora mobilnosti radne snage 4.4.8. Mjere za promicanje sudjelovanja žena na tržištu rada i smanjenje segregacije na temelju spola na tržištu rada 4.4.9. Mjere za promicanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života, uključujući pristup skrbi za djecu i skrbi za uzdržavane osobe 4.4.10. Mjere za zdravo i dobro prilagođeno radno okruženje 4.4.11. Potpora za razvoj digitalnih vještina 4.4.12. Potpora za prilagodbu promjenama – za radnike, poduzeća i poduzetnike 4.4.13. Mjere kojima se potiče aktivno i zdravo starenje</p>
	<p>PRIORITET 4.5: Promicanje uključivanja u zajednicu svih ranjivih skupina na području Općine</p>	<p>MJERE: 4.5.1. Mjere za promicanje jednakih prilika i aktivnog sudjelovanja u društvu 4.5.2. Mogućnosti integracije i ponovnog zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju 4.5.3. Mjere za poboljšanje pristupa marginaliziranih skupina 4.5.4. Potpora civilnom društvu u radu s marginaliziranim zajednicama 4.5.5. Mjere za socijalnu integraciju državljana trećih zemalja 4.5.6. Mjere za unaprjeđenje pružanja usluga skrbi u obitelji i zajednici 4.5.7. Mjere za poboljšanje pristupačnosti, djelatnosti i otpornosti sustava zdravstvene skrbi (isključujući infrastrukturu)</p>

		<p>4.5.8. Mjere za poboljšanje pristupa dugotrajnoj skrbi (isključujući infrastrukturu)</p> <p>4.5.9. Mjere za modernizaciju sustava socijalne zaštite, uključujući promicanje pristupa socijalnoj zaštiti</p> <p>4.5.10. Promicanje socijalne integracije osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, uključujući najpotrebitije i djecu</p> <p>4.5.11. Ublažavanje materijalne deprivacije pružanjem pomoći u hrani i/ili materijalne pomoći najugroženijima, uključujući popratne mjere</p>
--	--	--

CILJ 5: Općina bliža čovjeku promicanjem održivog i integriranog razvoja i novih sadržaja	PRIORITET 5.1: Zaštita, razvoj i promicanje turizma i povezanih turističkih usluga Općine	MJERE: 5.1.1. Turizam i povezane turističke usluge na području Općine
	PRIORITET 5.2: Zaštita razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga Općine	MJERE: 5.2.1. Kulturna baština i kulturne usluge na području Općine
	PRIORITET 5.3: Zaštita, razvoj i promicanje prirodne baštine i ekoturizma Općine	MJERE: 5.3.1. Prirodna baština i promicanje prirodne baštine i ekoturizma Općine
	PRIORITET 5.4: Promicanje izgradnje i ulaganja u javne prostore šire namjene	MJERE: 5.4.1. Fizička obnova, izgradnja i sigurnost javnih prostora

4.4. Akcijski plan i popis projekata

STRATEŠKI CILJ 1: Pametna općina Postira promicanjem modernog i pametnog gospodarskog okruženja															
PRIORITET 1.1: Jačanje institucionalnog kapaciteta Općine Postira															
MJERA 1.1.1. Jačanje kapaciteta Općine za provedbu Strategije i programa EU															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
1.1.1.1. Stvaranje tima za pripremu i provedbu projekata			S									n/p			
1.1.1.2. Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u posjedu Općine			S									n/p			
1.1.1.3. Izmjene prostornog plana			S									n/p			
MJERA 1.1.2. Unaprjeđenje suradnje s drugim JLS-ovima unutar RH															
MJERA 1.1.3. Unaprjeđenje suradnje s drugim JLS-ovima izvan RH															
PRIORITET 1.2: Digitalizacija uprave Općine i implementacija IKT rješenja															
MJERA 1.2.1. IKT rješenja za lokalnu upravu, e-usluge i aplikacije Općine															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
1.2.1.1. Implementacija evidencijskog sustava kuća za odmor		Općina Postira	S									n/p			
1.2.1.2. Implementacija registra nekretnina		Općina Postira	S									n/p			
MJERA 1.2.2. Implementacija IKT i aplikacija za digitalne vještine i digitalnu uključenost na području Općine															
PRIORITET 1.3: Poticanje razvoja MSP-ova na području Općine Postira															
MJERA 1.3.1. Promicanje razvoja MSP-ova novom i unaprjeđenom poslovnim infrastrukturom															

R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
1.3.1.1. Izgradnja i uspostava poduzetničkog inkubatora		Općina Postira	H												
MJERA 1.3.2. Promicanje razvoja MSP-ova unaprjeđenjem poslovanja kroz internacionalizaciju, pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju te napredne usluge potpore															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
1.3.2.1. Pokretanje programa razvoja poslovanja malog i srednjeg poduzetništva na području Općine Postira															
1.3.2.2. Zaštita autohtonih proizvoda															
1.3.2.3. Uspostavljanje suvremene ribarnice i promocija proizvoda ribarstva															
MJERA 1.3.3. Promicanje poslovnog okruženja kroz inkubacijske usluge, poticanje start-up tvrtki i inovacijskih klastera															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
1.3.3.1. Pokretanje programa poticanja i osnivanja klastera lokalnih poduzetnika Općine Postira															
MJERA 1.3.4. Promicanje aktivnosti istraživanja i razvoja među poduzetnicima i znanstvenim organizacijama															
PRIORITET 1.4: Ulaganje u znanstvenu i istraživačku infrastrukturu na području Općine Postira															
MJERA 1.4.1. Poticanje ulaganja u fiksnu i/ili nematerijalnu imovinu povezanu s aktivnostima istraživanja i inovacija															
MJERA 1.4.2. Poticanje aktivnosti istraživanja i razvoja uključujući umrežavanje															

MJERA 3.2.2. Infrastruktura i vozila čistog općinskog prometa															
MJERA 3.2.3. Biciklistička infrastruktura															
MJERA 3.2.4. Infrastruktura za alternativna goriva															
MJERA 3.2.5. Multimodalni promet (osim gradskog)															
MJERA 3.2.6. Ostale morske luke															
PRIORITET 3.3: Digitalizacija prometa Općine Postira															
MJERA 3.3.1. Digitalizacija cestovnog prometa na području Općine															
MJERA 3.3.2. Digitalizacija ostalih načina prijevoza u Općini															
STRATEŠKI CILJ 4: Socijalnija općina Postira promicanjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti															
PRIORITET 4.1: Poticanje ulaganja u predškolsku i školsku infrastrukturu i programe															
MJERA 4.1.1. Infrastruktura za rani i predškolski odgoj i obrazovanje na području Općine															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
4.1.1.1. Proširenje dječjeg vrtića Grdelin		Općina Postira	H												350.000
MJERA 4.1.2. Infrastruktura za osnovno i sekundarno obrazovanje na području Općine															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
4.1.2.1. Izgradnja školske sportske dvorane															10.000.000
MJERA 4.1.3. Infrastruktura za tercijarno/visoko obrazovanje na području Općine															
MJERA 4.1.4. Infrastruktura za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i obrazovanje odraslih na području Općine															
MJERA 4.1.5. Potpora za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (isključujući infrastrukturu)															
MJERA 4.1.6. Potpora za osnovno i sekundarno obrazovanje (isključujući infrastrukturu)															
MJERA 4.1.7. Potpora za tercijarno/visoko obrazovanje (isključujući infrastrukturu)															
MJERA 4.1.8. Potpora za obrazovanje odraslih (isključujući infrastrukturu)															
PRIORITET 4.2: Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe															
MJERA 4.2.1. Unaprjeđenje stambene infrastrukture															

MJERA 4.2.2. Ostala socijalna infrastruktura koja doprinosi uključivanju u zajednicu															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
4.2.2.1. Izgradnja dvorane za ispraćaj na groblje															350.000
PRIORITET 4.3: Poticanje ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu i sadržaje															
MJERA 4.3.1. Zdravstvena infrastruktura															
MJERA 4.3.2. Zdravstvena oprema															
MJERA 4.3.3. Pokretna imovina zdravstvenog sustava															
MJERA 4.3.4. Digitalizacija zdravstvene skrbi															
PRIORITET 4.4: Promicanje edukacija i zapošljavanja svih skupina na području Općine															
MJERA 4.4.1. Mjere za poboljšanje pristupa zapošljavanju															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
4.4.1.1. Edukacija za poljoprivrednike			S									n/p			
4.4.1.2. Edukacija za turistički sektor			S									n/p			
MJERA 4.4.2. Mjere za promicanje pristupa zapošljavanju dugotrajno nezaposlenih															
MJERA 4.4.3. Posebna potpora za zapošljavanje mladih i socioekonomsku integraciju mladih															
MJERA 4.4.4. Potpora za samozapošljavanje i pokretanje poslovanja															
MJERA 4.4.5. Potpora za socijalnu ekonomiju i socijalna poduzeća															
MJERA 4.4.6. Potpora za usklađivanje s potrebama tržišta rada i promjene radnog statusa															
MJERA 4.4.7. Potpora mobilnosti radne snage															
MJERA 4.4.8. Mjere za promicanje sudjelovanja žena na tržištu rada i smanjenje segregacije na temelju spola na tržištu rada															
MJERA 4.4.9. Mjere za promicanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života, uključujući pristup skrbi za djecu i skrbi za uzdržavane osobe															
MJERA 4.4.10. Mjere za zdravo i dobro prilagođeno radno okruženje															
MJERA 4.4.11. Potpora za razvoj digitalnih vještina															
MJERA 4.4.12. Potpora za prilagodbu promjenama – za radnike, poduzeća i poduzetnike															

MJERA 4.4.13. Mjere kojima se potiče aktivno i zdravo starenje															
PRIORITET 4.5: Promicanje uključivanja u zajednicu svih ranjivih skupina na području Općine															
MJERA 4.5.1. Mjere za promicanje jednakih prilika i aktivnog sudjelovanja u društvu															
MJERA 4.5.2. Mogućnosti integracije i ponovnog zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju															
MJERA 4.5.3. Mjere za poboljšanje pristupa marginaliziranih skupina															
MJERA 4.5.4. Potpora civilnom društvu u radu s marginaliziranim zajednicama															
MJERA 4.5.5. Mjere za socijalnu integraciju državljana trećih zemalja															
MJERA 4.5.6. Mjere za unaprjeđenje pružanja usluga skrbi u obitelji i zajednici															
MJERA 4.5.7. Mjere za poboljšanje pristupačnosti, djelotvornosti i otpornosti sustava zdravstvene skrbi (isključujući infrastrukturu)															
MJERA 4.5.8. Mjere za poboljšanje pristupa dugotrajnoj skrbi (isključujući infrastrukturu)															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
4.5.8.1. Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe															2.500.000
MJERA 4.5.9. Mjere za modernizaciju sustava socijalne zaštite, uključujući promicanje pristupa socijalnoj zaštiti															
MJERA 4.5.10. Promicanje socijalne integracije osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, uključujući najpotrebitije i djecu															
MJERA 4.5.11. Ublažavanje materijalne deprivacije pružanjem pomoći u hrani i/ili materijalne pomoći najugroženijima, uključujući popratne mjere															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
STRATEŠKI CILJ 5: Općina bliža čovjeku promicanjem održivog i integriranog razvoja i novih sadržaja															
PRIORITET 5.1: Zaštita, razvoj i promicanje turizma i povezanih turističkih usluga Općine															
MJERA 5.1.1. Turizam i povezane turističke usluge na području Općine															
R.B. i naziv projekta	Lokacija	Nositelj projekta	H/S	Planirano vrijeme provedbe								Imovinsko-pravni odnosi	Projektna dokumentacija		Predviđeni iznos u Kn
				2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027		Postojeća	Nedostajuća	
5.1.1.1. Strategija razvoja turizma Općine		Općina Postira	S									n/p			

5. POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFIKONA

<i>Tablica 1 Ostvareni prihodi i primitci Općine Postira za razdoblje 2014.-2018.</i>	10
<i>Tablica 2 Ostvareni rashodi i izdaci Proračuna Općine Postira za razdoblje od 2014.-2018.</i>	12
<i>Tablica 3 Naseljenost u Splitsko-dalmatinskoj županiji i općini Postira</i>	15
<i>Tablica 4 Broj stanovnika prema naseljima, popis 2011.</i>	16
<i>Tablica 5 Spolno dobna struktura općine Postira i Splitsko-dalmatinske županije, popis 2011.</i>	17
<i>Tablica 6 Demografski podaci na području Općine Postira i SDŽ u 2011. i 2017.</i>	17
<i>Tablica 7 Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu, popis 2011.</i>	18
<i>Tablica 8 Stanovništvo prema narodnosti, popis 2011.</i>	18
<i>Tablica 9 Vjerska struktura stanovnika općine Postira, popis 2011.</i>	19
<i>Tablica 10 Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenoj školi i spolu, popis 2011.</i>	19
<i>Tablica 11 Broj kućanstava i broj članova kućanstava, popis 2011.</i>	20
<i>Tablica 12 Privatna kućanstva prema broju članova i osnovi korištenja stambene jedinice, Popis 2011.</i>	20
<i>Tablica 13 Radno sposobno stanovništvo Općine Postira i Splitsko-dalmatinske županije, Popis 2011.</i>	21
<i>Tablica 14 Struktura zaposlenih općine Postira, Popis 2011.</i>	21
<i>Tablica 15 Stanovništvo staro 15 i više godina prema aktivnosti, starosti i spolu, Popis 2011.</i>	22
<i>Tablica 16 Nezaposlenost na razini općine Postira i na razini SDŽ za razdoblje 2014.-2018.</i>	25
<i>Tablica 17 Nezaposlenost po rodovima zanimanja i trajanju nezaposlenosti u 2018. godini</i>	26
<i>Tablica 18 Broj poduzeća prema vrsti u Splitsko-dalmatinskoj županiji u razdoblju 2013.-2017. godine</i>	29
<i>Tablica 19 Broj zaposlenih u poduzećima prema vrsti u SDŽ u razdoblju 2013.-2017.</i>	29
<i>Tablica 20 Broj poduzeća prema vrsti po naseljima u Općini Postira u 2019. godini</i>	30
<i>Tablica 21 Podaci o poduzetničkoj zoni Ratac</i>	30
<i>Tablica 22 Turistički promet na području Općine Postira u razdoblju 2014.-2018.</i>	32
<i>Tablica 23 Smještajni kapaciteti u Općini Postira u 2018. godini</i>	34
<i>Tablica 24 Motivacija dolazaka turista u RH u 2017. godini</i>	35
<i>Tablica 25 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu na dan 31.12.2018.</i>	37
<i>Tablica 26 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema spolu nositelja/odgovorne osobe na dan 31.12.2018.</i> 37	
<i>Tablica 27 Dob nositelja/odgovorne osobe na dan 31.12.2018., izraženo u postotcima</i>	37
<i>Tablica 28 Brojno stanje stoke na dan 31.12.2018. i broj PG-ova na području Općine, SDŽ, Dalmacije i RH ...</i> 38	
<i>Tablica 29 Brojno stanje stoke po vrstama Općini Postira na dan 31.12.2018. i broj PG-ova</i>	38
<i>Tablica 30 Vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta u naselju Dol na dan 31.12.2018. (ARKOD)</i>	39
<i>Tablica 31 Vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta u naselju Postira na dan 31.12.2018. (ARKOD)</i>	39
<i>Tablica 32 Popis nerazvrstanih cesta na području Općine Postira</i>	42
<i>Tablica 33 Vodoopskrbne građevine</i>	46
<i>Tablica 34 Vodoopskrbne građevine</i>	46
<i>Tablica 35 Popis potrošačkih mjesta u općini Postira</i>	48
<i>Tablica 36 Broj kontejnera po naseljima Općine Postira</i>	50
<i>Tablica 37 Količine sakupljenog komunalnog i glomaznog otpada</i>	50
<i>Tablica 38 Potrošačka mjesta u Općini Postira</i>	52
<i>Tablica 39 Privatna kućanstva prema posjedovanju osobnog računala i korištenja interneta</i>	54
<i>Tablica 40 Smjene, razredni odjeli i broj učenika u osnovnoj školu u Općini Postira</i>	57
<i>Tablica 41 Opremljenost područne škole u Općini Postira</i>	57
<i>Tablica 42 Kulturna dobra na području Općine Postira</i>	58

<i>Slika 1 Fotografija Općine Postira</i>	6
<i>Slika 2 Kartografski prikaz Općine Postira</i>	7
<i>Slika 3 Naselje Dol</i>	7
<i>Slika 4 Satelitski prikaz Općine Postira</i>	8
<i>Slika 5 Katastarski plan poduzetničke zone Ratac.....</i>	31
<i>Slika 6 Dostupnost širokopojasnog pristupa</i>	54
<i>Slika 7 Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture</i>	56
<i>Slika 8 Arheološko nalazište Mirje</i>	59
<i>Slika 9 Crkva Očišćenja Blažene Djevice Marije.....</i>	59
<i>Slika 10 Crkva sv. Mihovila</i>	60
<i>Slika 11 Košnice na području naselja Dol.....</i>	61
<i>Slika 12 Kaštel Gospodnetić.....</i>	61
<i>Slika 13 Rodna kuća Vladimira Nazora.....</i>	62
<i>Slika 14 Dolska torta hrpačuša</i>	63
<i>Grafikon 1 Ukupni prihodi i primitci Općine Postira 2014.-2018.</i>	11
<i>Grafikon 2 Ukupni rashodi i izdatci Općine Postira od 2014.-2018.</i>	12
<i>Grafikon 3 Prikaz kretanja broja stanovnika u naseljima Općine Postira u periodu 1931.-2011. godine</i>	16
<i>Grafikon 4 Zaposleni prema zanimanju općini Postira, Popis 2011.</i>	23
<i>Grafikon 5 Zaposleni prema području zaposlenja u općini Postira, Popis 2011.</i>	24
<i>Grafikon 6 Broj nezaposlenih u Općini Postira u razdoblju 2014. - 2018. po mjesecima</i>	26
<i>Grafikon 7 Iznosi bruto domaćeg proizvoda na razini RH, Jadranske Hrvatske i SDŽ</i>	27
<i>Grafikon 8 Broj poslovnih subjekata po djelatnostima u Općini Postira u 2018. godini</i>	28
<i>Grafikon 9 Broj dolazaka i noćenja na području Općine Postira u razdoblju 2014.-2018.</i>	33
<i>Grafikon 10 Noćenja turista prema emitivnim tržištima u 2018. godini</i>	34

UHY SAVJETOVANJE
poslovne usluge i EU fondovi

Adresa Hrvatske mornarice 1H
 21000 Split
 Hrvatska

Tel +385 (0)21 612 673
Fax +385 (0)21 612 672
Email savjetovanje@uhy.hr

UHY SAVJETOVANJE d.o.o. član je međunarodnog udruženja za reviziju, računovodstvo, porezno i poslovno savjetovanje UHY International (UHY Hacker Young International) sa sjedištem u Londonu.

© 2020 UHY SAVJETOVANJE d.o.o.